

Hotel Sabro Kro

Specialkonsulent

William S. Andersen

DET ØKOLOGISKE AKADEMI, NIVEAU 2
D. 28. JANUAR 2015

**- PRODUKTIONSØKONOMIEN I ØKOLOGISK
LANDBRUG**

WILLIAM SCHAAR ANDERSEN

- SPECIALKONSULENT SEGES

Arbejdsområder

- Produktionsøkonomi inden for Økologi
- Strategi og forretningsudvikling
- Fødevarenetværk og Værditilvækst
- Censor indenfor strategi og ledelse

Kontakt info

- Seges
Økonomi & Virksomhedsledelse
- T 8740 5179
- M wis@seges.dk

TILMELDT CENSORSEKRETARIATET

- Jordbrugsteknolog:
 - 1. Årsprøve - Jordbrugsøkonomi og driftsledelse
 - Afsluttende eksamensprojekt - Jordbrugsøkonomi og driftsledelse
 - Specialeprojekt - Jordbrugsøkonomi og driftsledelse

OVERBLIK OVER PRODUKTIONSØKONOMIEN INDEN FOR ØKOLOGISK LANDBRUG

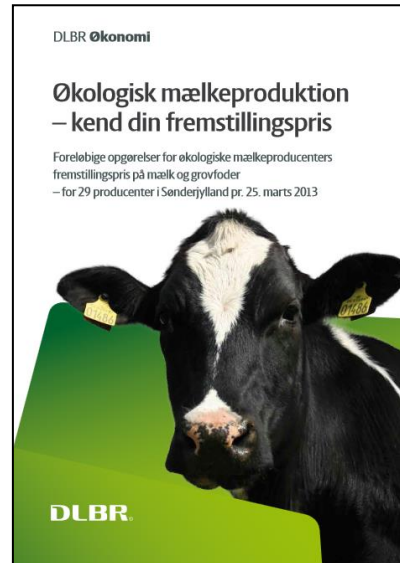
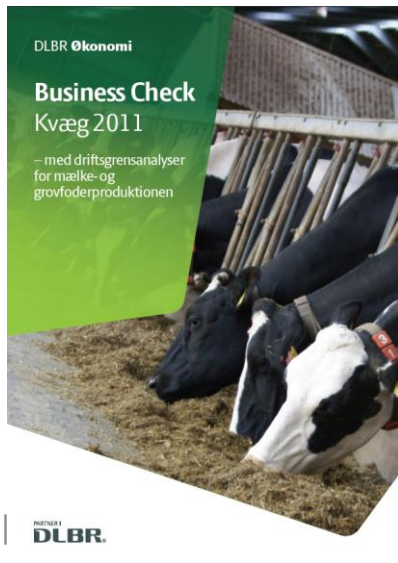
- Produktionsøkonomi
 - Svineproduktion
 - Planteproduktion
 - Mælkeproduktion

OVERBLIK OVER ØKONOMISK RÅDGIVNING

- MED FOKUS PÅ SAMMENLIGNINGSTAL OG STRATEGISK AFDÆKNING

- Hæftet ”Business Check”
- Hæftet ”Kend din fremstillingspris og potentialeanalysen”
- Rådgivning ”Dynamisk Strategi”

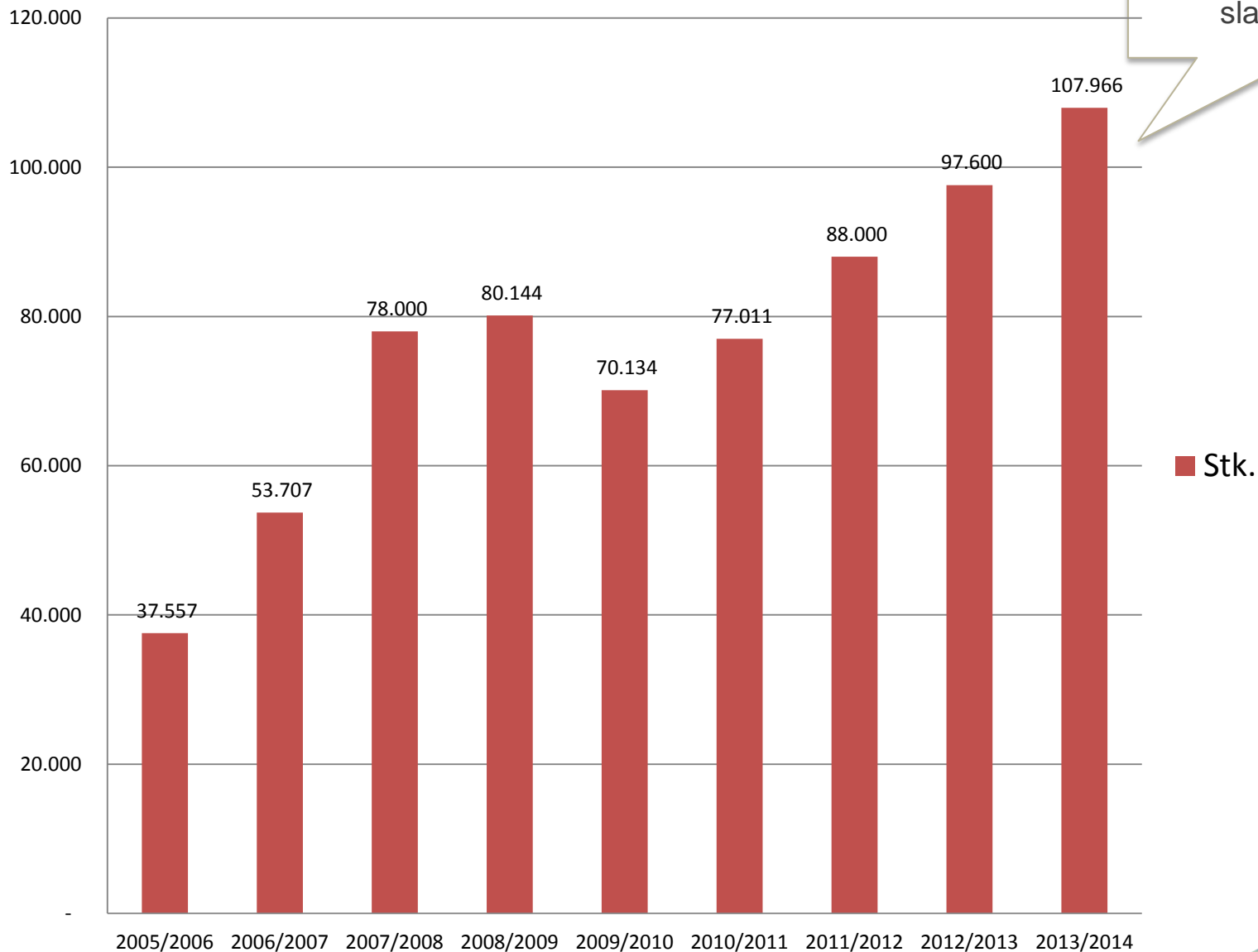

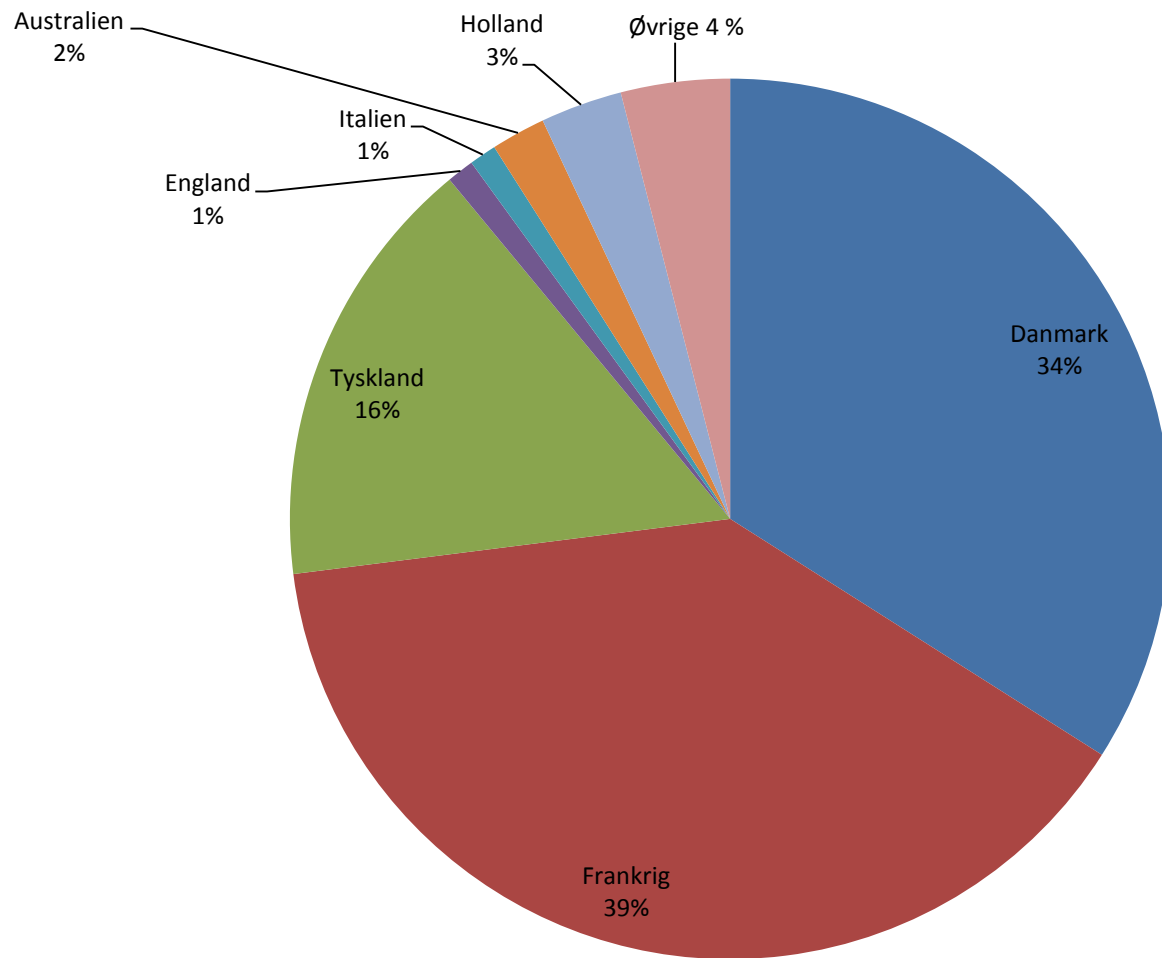
PRODUKTIONSØKONOMI – ØKOLOGI - SVINEPRODUKTION

Antal økologiske slagtninger

11 % vækst
- De sidste fire år har der været 11 % vækst i antal slagtninger pr år.

OMSÆTNING AF DANSKE ØKOLOGISKE GRISE FORDELT PÅ MARKEDER 2013/2014

2006-2007
- England stod for næsten halvdelen af omsætningen af det økologiske svinekød

- Danmark
- Frankrig
- Tyskland
- England
- Italien
- Australien
- Holland
- Øvrige

Fordeling af omsætning af de 107.966 økologiske grise, der blev slagtet i 2013/2014. Kilde Friland

STATUS FOR ØKOLOGISK AFSÆTNING PÅ GRISE

- Omsætning de sidste 3 år
 - +14 % - 6 % + 21 %
- Antal slagtninger
 - Forventer vækst på 15 % de næste 3 år
- Vækst i Frankrig + 6 %
- Vækst i Danmark + 2 %
- Fald i Tyskland 7 %

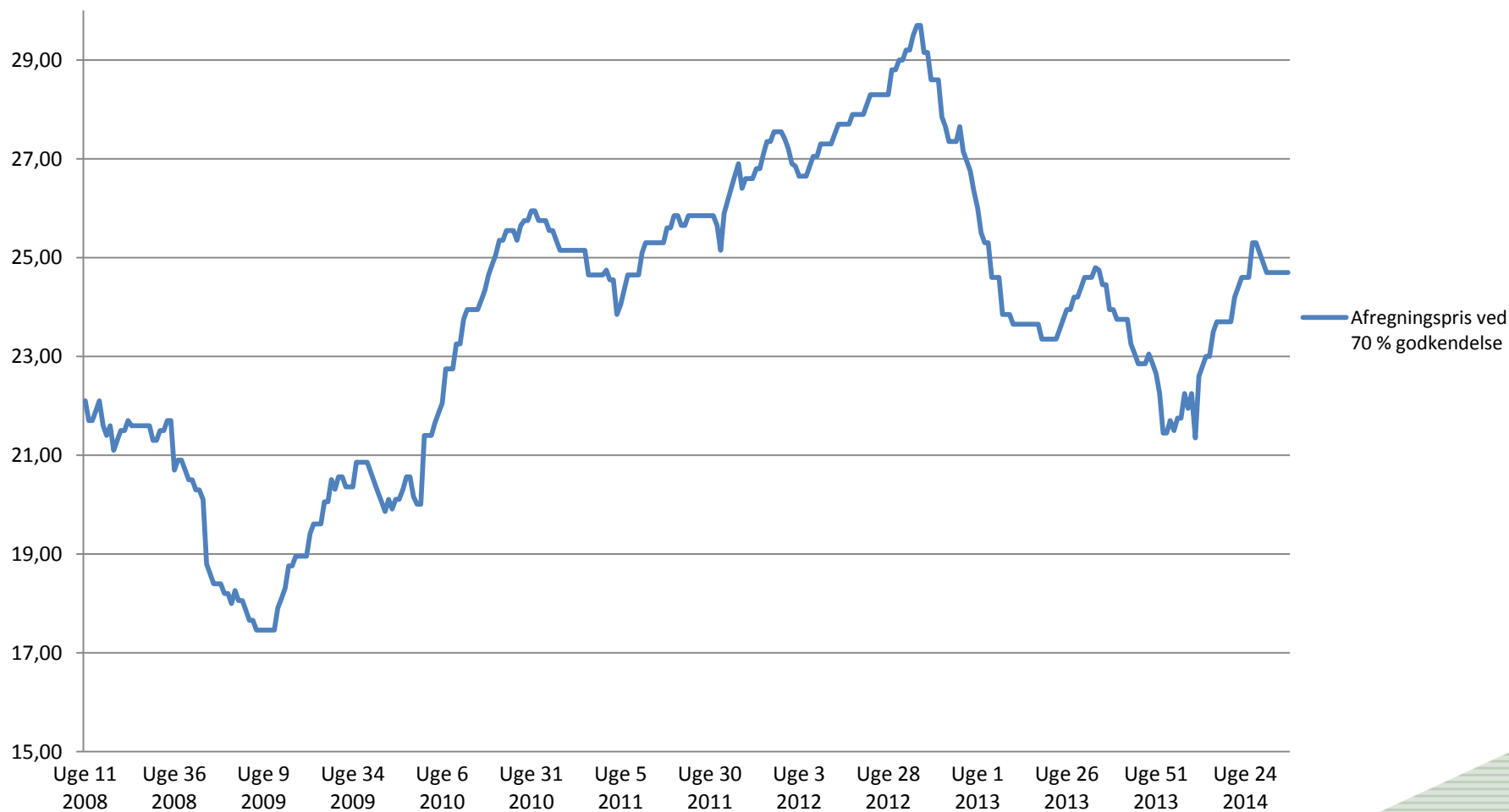
HVORDAN BEREGNES DEN ØKOLOGISKE AFREGNINGSPRIS FOR SVINEKØD

Den økologiske svinekødspris -

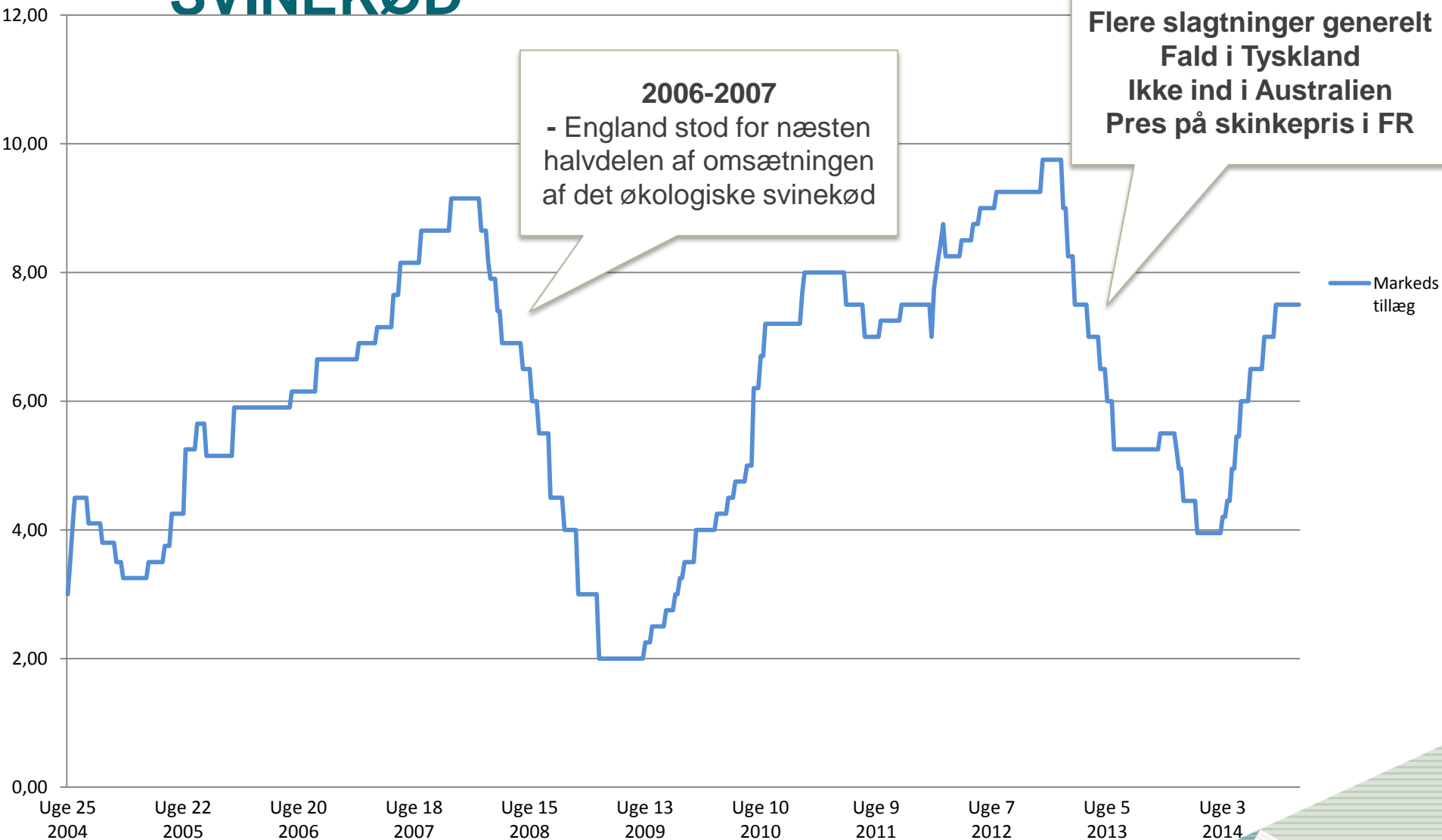
	Uge 5 2015	Uge 36 2014
Konventionel pris	8,40 kr.	10,60 kr.
Efterbetaling i 2013 (konventionel)	0,90 kr.	0,90 kr.
Økotillæg (alle grise)	4,00 kr.	4,00 kr.
Kvalitetstillæg (godkendte grise) ca. 70 %	2,00 kr.	2,00 kr.
Markedstillæg (alle grise)	8,00 kr.	7,50 kr.
Økologisk efterbetaling	0 ?	0 ?
I alt	23,30 kr.	25,00 kr.

PRIS FOR ØKOLOGISKE GRISE

Afregningspris ved 70 % godkendelse

MARKEDSTILLÆG FOR ØKOLOGISK SVINEKØD

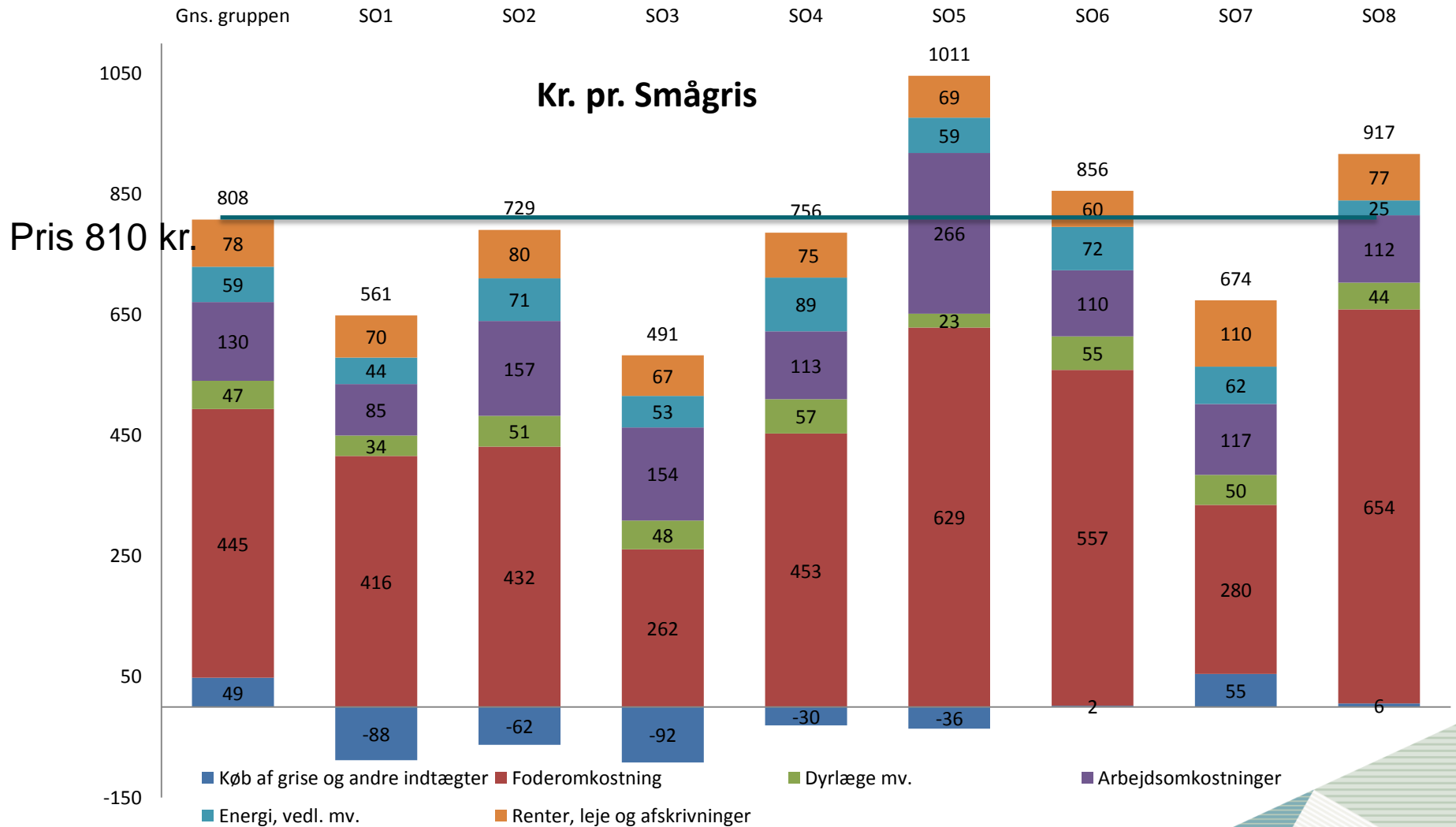

AFSÆTNINGSKRISEN

- FRA SEPTEMBER 2007 TIL DECEMBER 2009

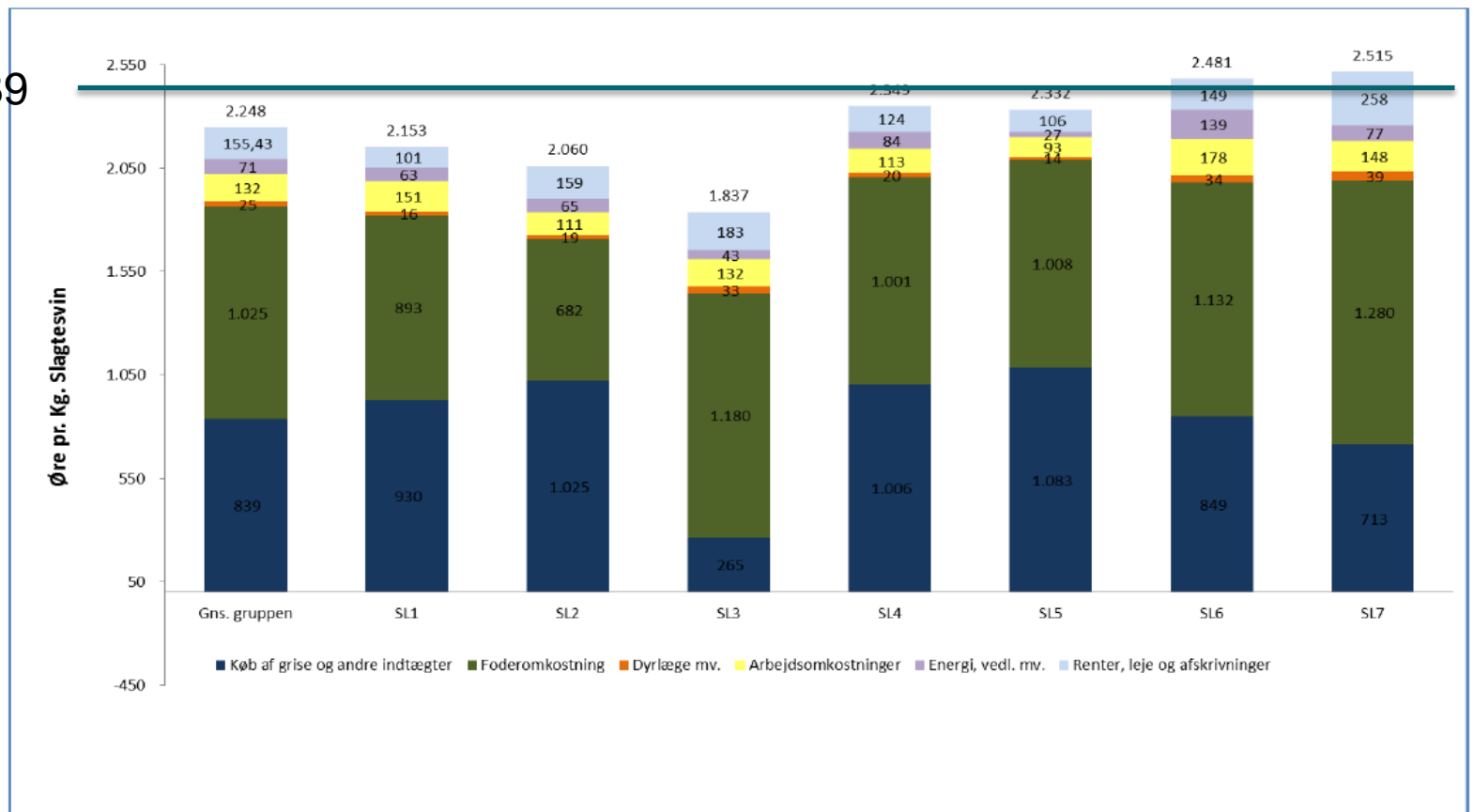
- Salget var i slutningen af 2007 baseret på det engelske og det danske marked.
- Men salget til England er faldet markant og udgør i dag kun 1 % af den samlede omsætning.
- Hovedårsagen er, at der i England blev kørt en national kampagne "Buy British" samt at England blev meget hårdt ramt af finanskrisen.
- Sidenhen er nye markeder opdyrket primært i Frankrig.

FREMSTILLINGSPRISEN FOR ØKOLOGISKE 30 KG GRISE

FREMSTILLINGSPRISEN FOR ØKOLOGISKE SLAGTESVIN

Pris 23,89

OVERORDNET NØGLETAL FOR ØKOLOGISK OG KONVENTIONEL SVINEPRODUKTION 2013

Gennemsnit	Økologisk	Konventionel
Afkastningsgrad	3,1	2,3
Dækningsbidrag(DB ifht. Bruttoydbytte)	39,2	39,5
Antal fravænnede grise pr. årssø	21,2	30,2

ØKOLOGISK SVINEPRODUKTION - EN MODELBEREGNING FRA 2004 (JUNI) TIL 2012 (MARTS).

Konklusioner

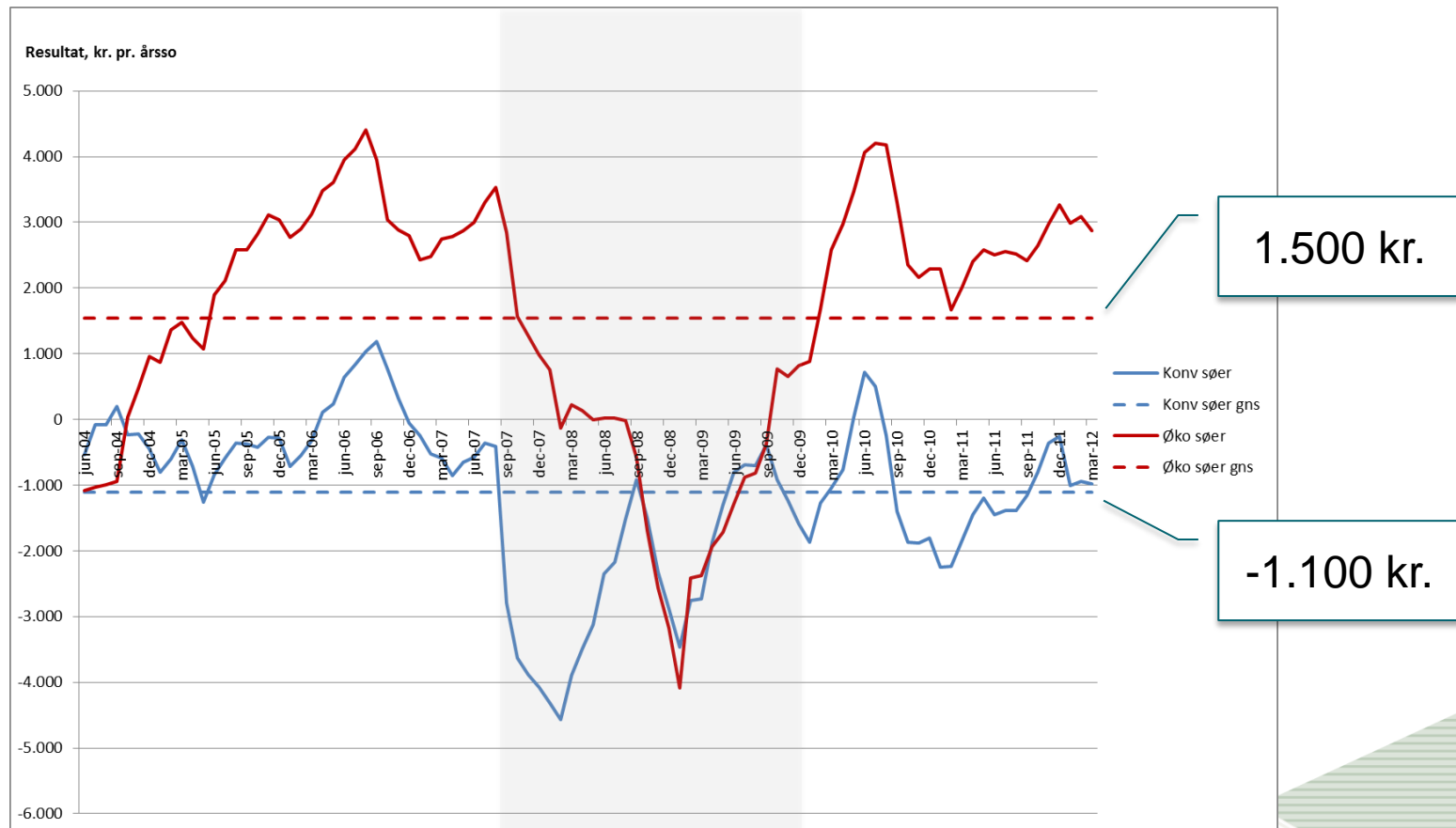
- Det økonomiske resultat er i perioden markant bedre for både søer og slagtesvin
- Der er større udsving ved økologisk svineproduktion, men der er næsten ikke perioder, hvor resultatet er under konventionelt resultat
- Der burde være 50 producenter på venteliste for at få lov til økologisk produktion

MODELBEREGNING

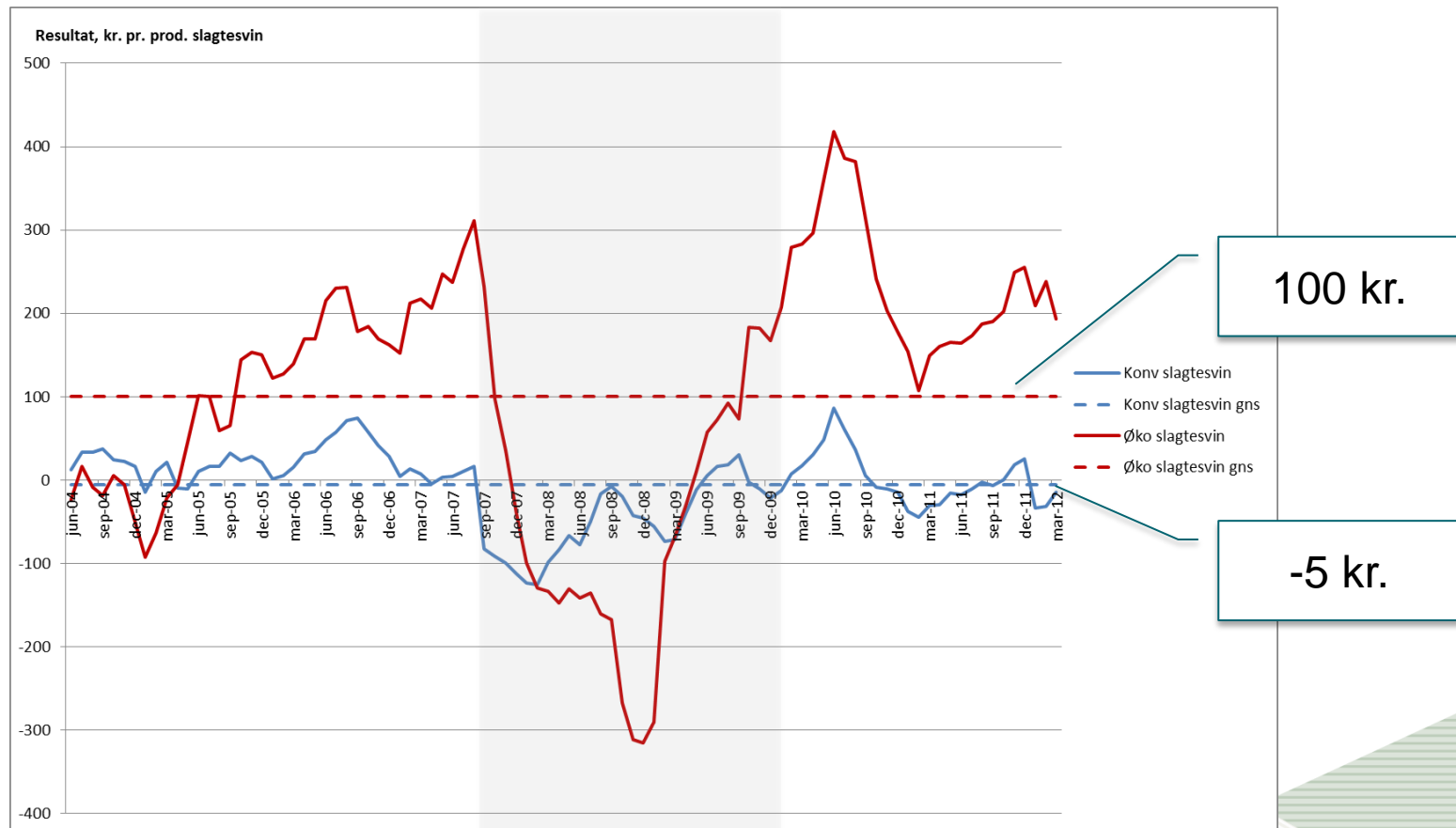
Forudsætninger

- Der er udelukkende regnet på økonomien i svineproduktion. Ingen markbrug indgår i beregningen.
- Foderpriserne, indkøb af færdigfoder, er de historiske foderpriser på månedsbasis.
- Beregningerne er baseret på opførelse af et barmarks staldanlæg.
- Der er taget udgangspunkt i den nuværende produktivitet og de nuværende kapacitetsomkostninger, hvor det så er beregnet, hvordan økonomien ville have været med den historiske udvikling i priser fra 2004 (juni) til 2012 (marts).

MARKANT BEDRE ØKONOMISK RESULTAT - FOR SØER

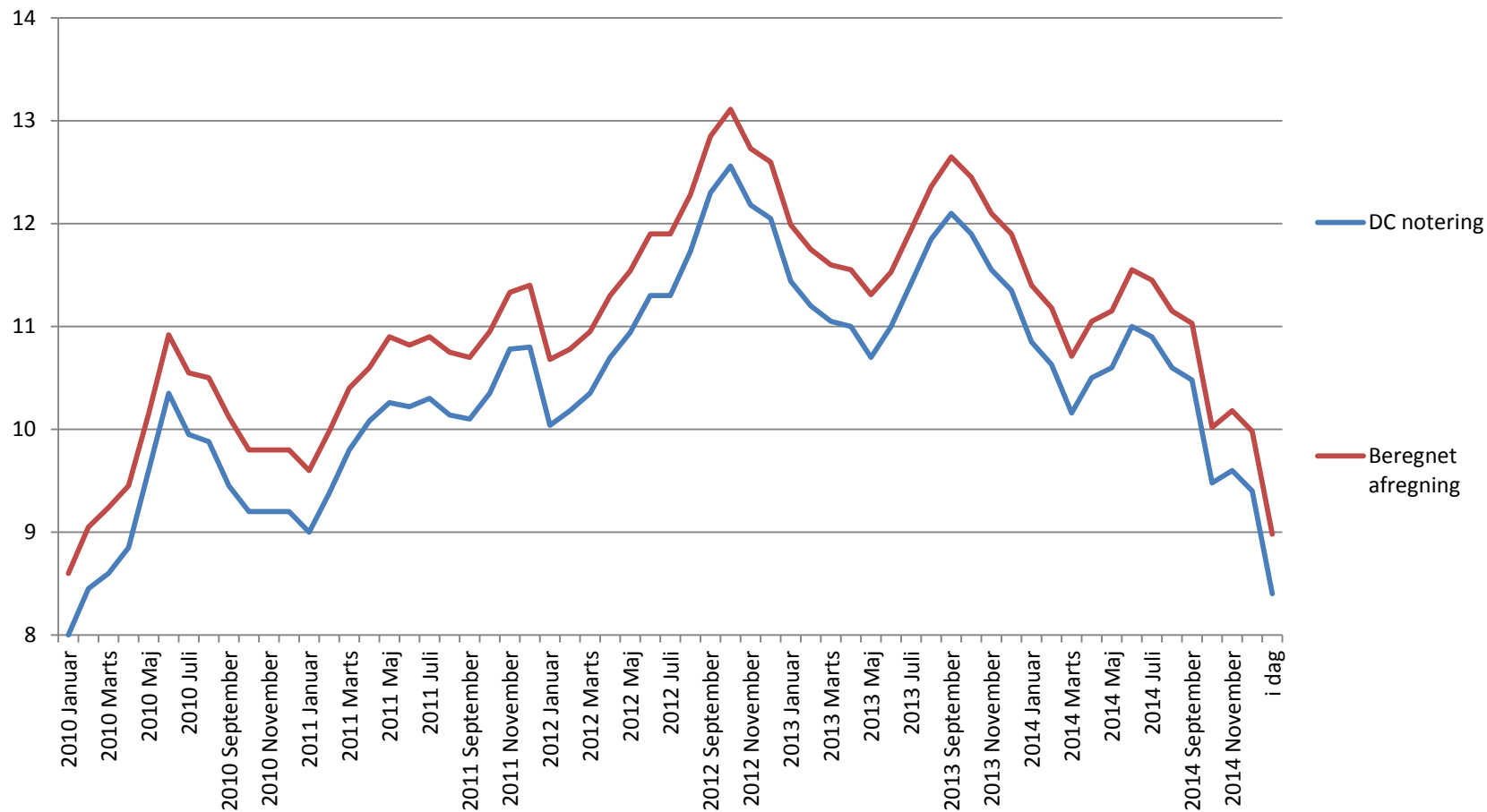
MARKANT BEDRE ØKONOMISK RESULTAT - FOR SLAGTESVIN

PRISER – SVINEKØD (KONVENTIONEL)

PRISER – SVINEKØD (KONVENTIONEL)

PRISER – SVINEKØD (KONVENTIONEL)

- Der forventes en lavere notering i 2015 end i 2014, hvilket skyldes en forventet stigning i udbuddet af svinekød såvel i EU som uden for EU. I EU tyder de seneste svinetællinger på, at der for 1. halvår 2015 er udsigt til lidt højere slagtninger end året før. Uden for EU har svineproducenterne i USA, Canada, Brasilien og Rusland alle oplevet rekordindtjening i 2014 og har dermed udsigt til stigende svineproduktion i 2015.
- Hertil kommer, at effekten fra svinesygdommen PEDV er aftagende i USA, hvilket også vil medvirke til et øget amerikansk udbud af svinekød i 2015.
- Prognosen er udarbejdet under forudsætning af et fortsat lukket marked i Rusland for fødevarer fra EU. Såfremt det russiske marked igen åbnes, kan der forventes et højere prisniveau end i prognosen.

ØVELSE - SVINEPRODUKTION

Stort behov for risikominimering

- Den gennemsnitlige svineproducent
 - 420 søer
 - 20,5 grise pr so
 - Slagtevægt $111,5 * 0,75 = 83,6$ kg
 - Økologisk markedstillæg er faldet med 3,50 kr.
 - Fra 9 kr. til 5,50 kr.
- Hvad betyder det, at markedstillægget falder 3,50 kr. for den gennemsnitlige økologiske svineproducents bundlinje

ØVELSE - SVINEPRODUKTION

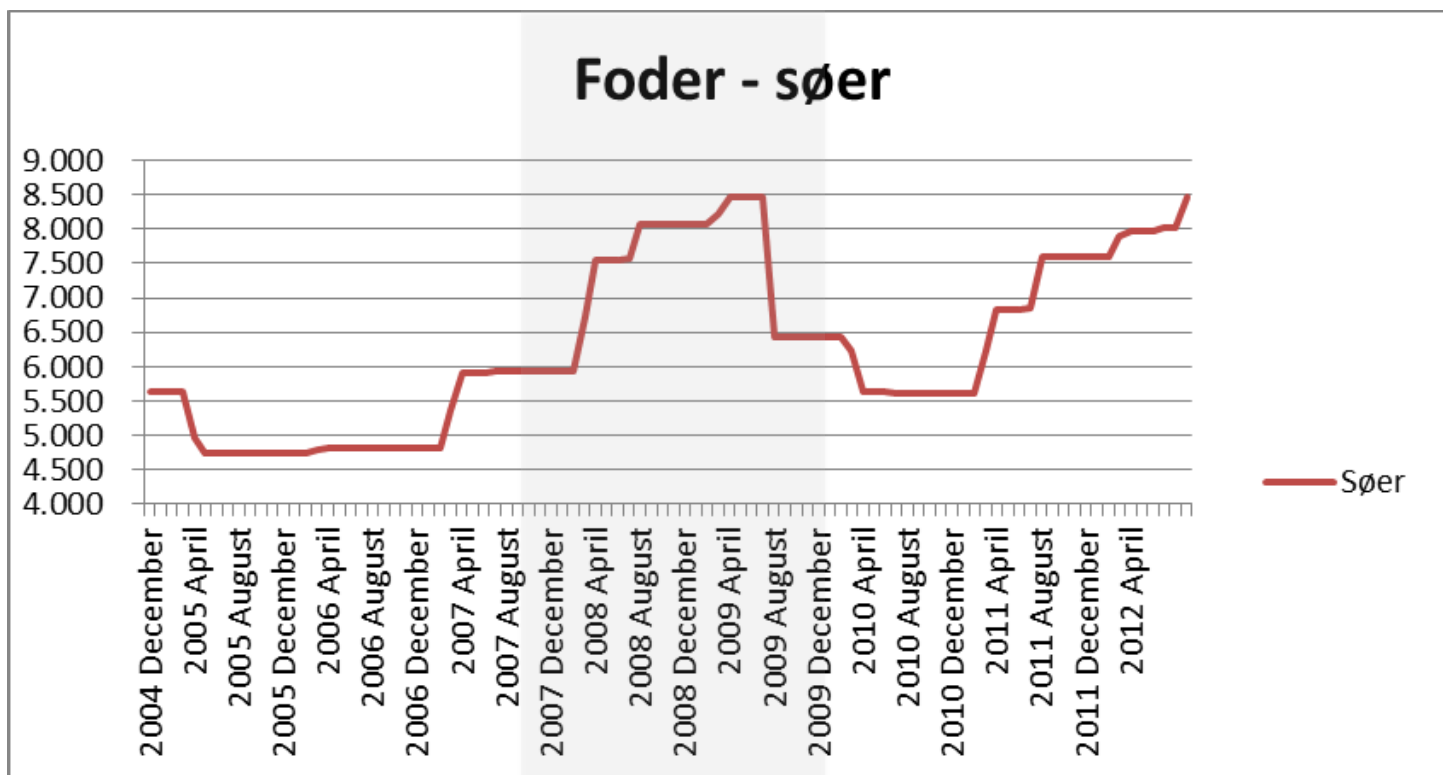
Stort behov for risikominimering

- Den gennemsnitlige svineproducent
 - 420 søer
 - 20,5 grise pr so
 - +/- 10 % foderomkostning
 - Pr so = 635 kr.
 - Pr slagtesvin = 62 kr.
- Hvad betyder en stigning på 10 % i foderprisen for den gennemsnitlige økologiske svineproducents bundlinje

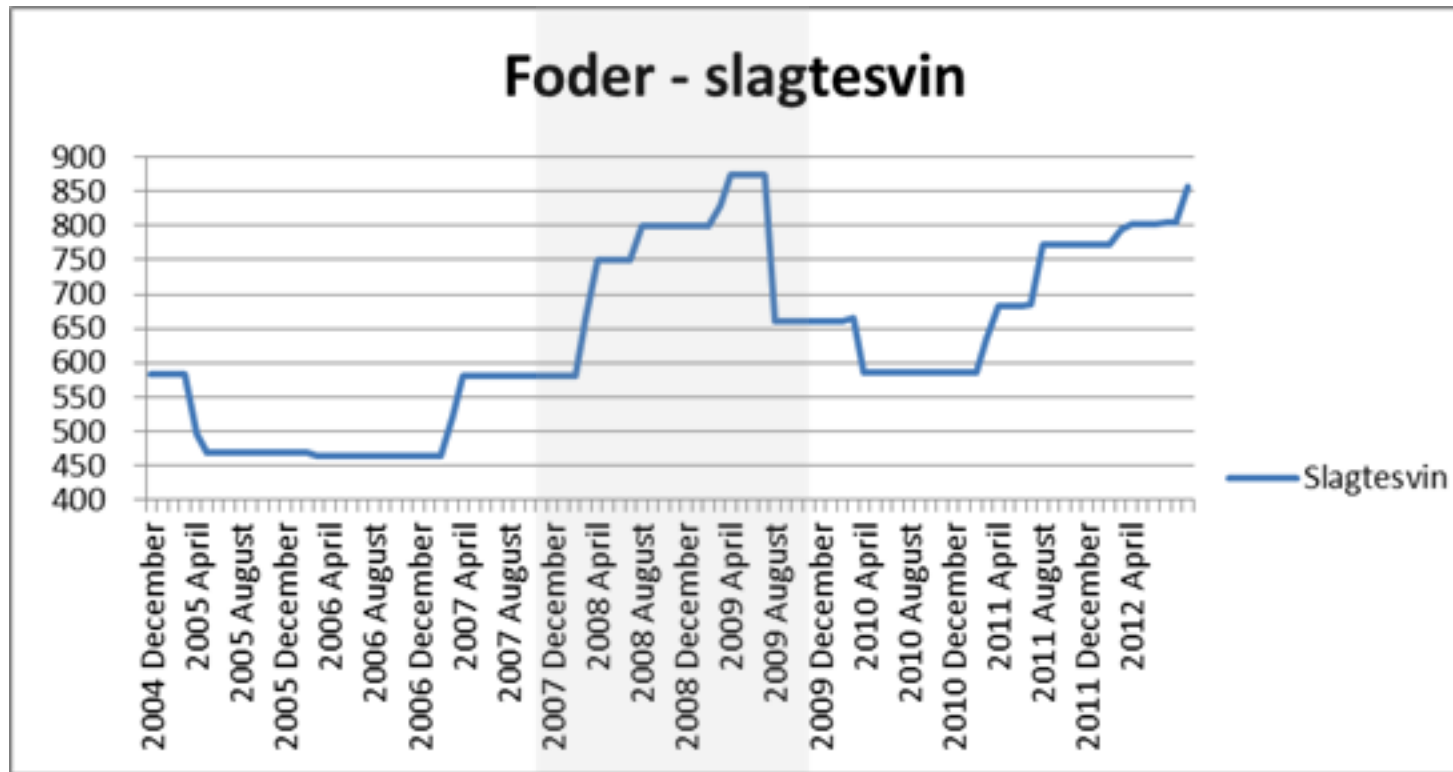
RISIKOMINIMER PÅ BEDRIFTEN

- Modelberegningen er baseret på en selvforsyningsgrad på nul.
- En passende selvforsyningsgrad er en af måderne at risikominimere på bedriften.
- Under forudsætning af at økologisk planteavl som gennemsnit må betragtes som et nulresultat over en årrække, påvirkes resultatet i en situation med høj selvforsyning ved at udsvingene bliver minimeret i de perioder, hvor bytteforholdet er lavt. Herved minimeres likviditetskravet markant.

STØRRE UDSVING PÅ FODERUDGIFTER

STØRRE UDSVING PÅ FODERUDGIFTER

FØLSOMHEDSANALYSE – ØKOLOGISK SVINEPRODUKTION

- Udsving på produktivitet, dødelighed, foder og rente

	Grise pr. årso +/- 1	Dødelighed slagtesvin +/- 1 %	Foderforbrug/ -pris +/- 10 %	Renteforskel +/- 1 %
Konventionel sohold, pr. årso	257	-	455	183
Økologisk sohold, pr. årso	617	-	635	140
Konventionel slagtesvin, pr. stk.	-	4	32	6
Økologisk slagtesvin, pr. stk.	-	8	62	12

PRODUKTIONSØKONOMI – ØKOLOGI - PLANTEPRODUKTION

Driftsresultatet for deltid og heltid planteproducenter i perioden 2008 - 2013

Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.

Data fra 1.864 konventionelle og 90 økologiske regnskaber i perioden 2008 til 2012

Driftsresultat for Planteproducenter i perioden 2008-2013, heltid og deltid

Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.

Data fra 73 til 125 økologiske bedrifter pr. år samt 1.095 til 1.928 konventionelle bedrifter pr. år.

DRIFTSRESULTAT FOR DELTID OG HELTID PLANTEPRODUCENTER I PERIODEN 2009 – 2013

Konventionel	2009	2010	2011	2012	2013
Antal regnskaber	1.748	1.928	1.784	1.866	1.080
Antal hektar dyrket	109	84	93	96	105
Antal hektar ejet	85	67	74	78	77
Bruttoudbytte	1.246.412	1.104.938	1.342.850	1.525.502	1.406.035
Dækningsbidrag	734.203	743.015	959.142	1.064.570	959.625
Resultat af primær drift konventionel	-40.970	115.692	259.378	334.661	263.855
Driftsresultat konventionel	-66.291	3.933	157.886	237.554	208.066
Gældsprocent	39	42	43	45	46
Økologisk	2009	2010	2011	2012	2013
Antal regnskaber	101	125	88	87	51
Antal hektar dyrket	102	83	102	98	90
Antal hektar ejet	76	62	70	73	66
Bruttoudbytte	1.207.447	967.091	1.198.861	1.316.723	1.761.615
Dækningsbidrag	874.725	708.942	958.185	925.895	1.062.956
Resultat af primær drift økologi	64.724	32.029	231.799	179.004	231.661
Driftsresultat økologisk	-67.825	-65.228	142.757	94.367	124.022
Gældsprocent	38	42	43	50	47

**Forskel mellem økologi
og konventionel**

Middel 5 år
(-62.611 kr.)

2013 (-84.044 kr.)

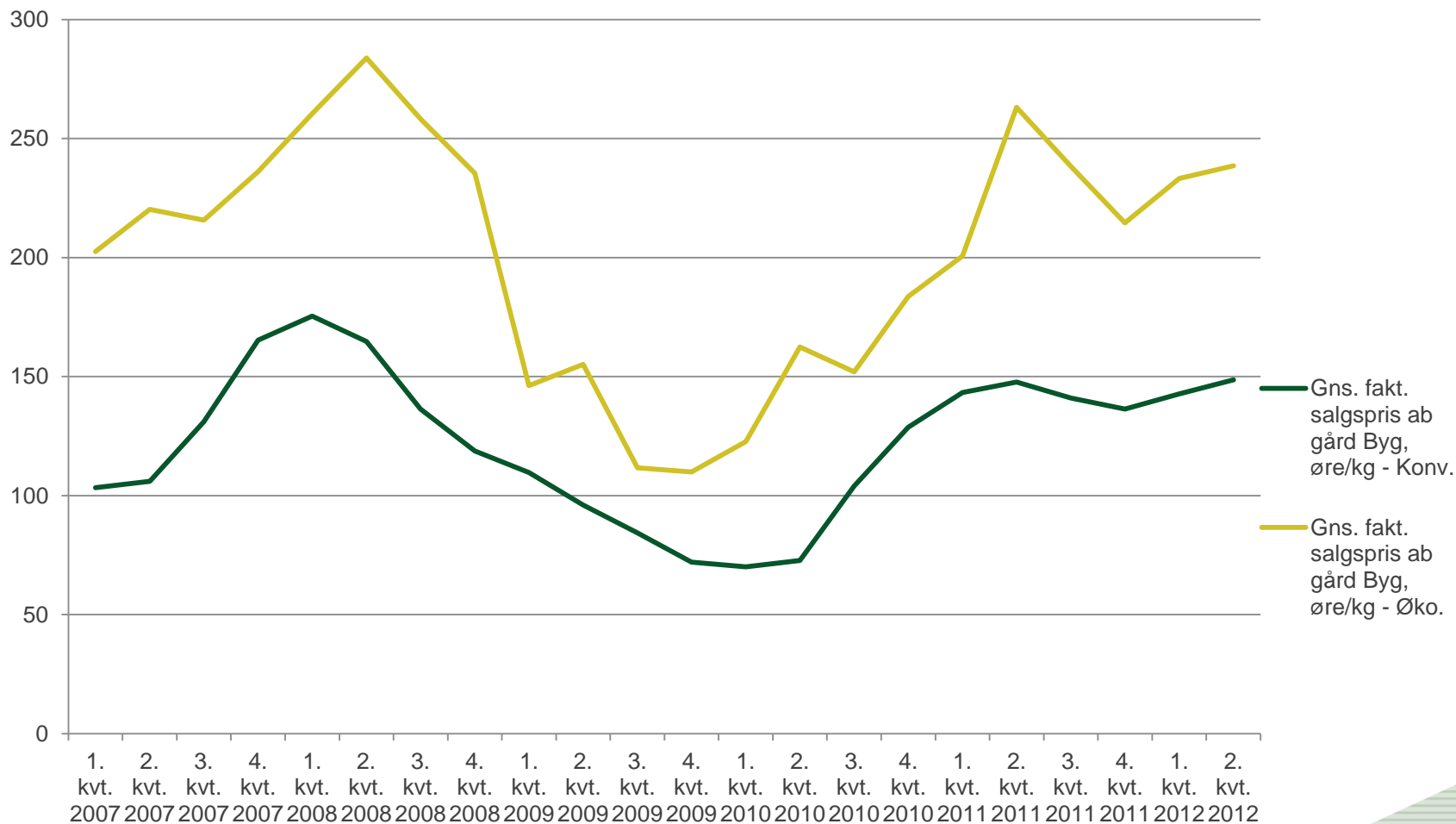
Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.

Data fra 73 til 125 økologiske bedrifter pr. år samt 1.095 til 1.928 konventionelle bedrifter pr. år.

ØVELSE - PLANTEØKONOMI

- Med udgangspunkt i omdelte dækningsbidragskalkule
 - Hvor er de største forskelle i omkostningsstrukturer mellem konventionel og økologisk produktion?
 - Hvor stor skal prisspændet være mellem økologisk og konventionel vårbyg for at der opnås samme resultat?
 - Hvilket prisspænd må forventes i fremtiden?
 - Vil der ske udbytteændringer ved nogen af de to grupper, som påvirker konkurrencesituationen?

Prisspænd mellem økologisk og konventionel byg

MULIGHEDER OG UDFORDRINGER I DEN ØKOLOGISKE PLANTEPRODUKTION - GENERELT

- Driftsresultatet for økologiske planteavlere var i 2012 langt under de konventionelles driftsresultat, hvor det lå ca. 140.000 kr. under. I 2013 var forskellen nede på 83.000 kr.
- Der er variationer i både udbytte og i prisspændet mellem de to, men set over de sidste 5 år er spændet ca. -63.000 kr.

DRIFTSRESULTAT FOR HELTID PLANTEPRODUCENTER I PERIODEN 2009 - 2013

Konventionel	2009	2010	2011	2012	2013
Antal regnskaber	760	921	912	992	553
Antal hektar dyrket	160	157	180	188	214
Antal hektar ejet	115	106	122	138	133
Bruttoudbytte	2.018.757	2.561.723	3.018.974	3.533.665	3.127.855
Dækningsbidrag	1.234.766	1.770.659	2.164.921	2.472.282	2.147.643
Resultat af primær drift konventionel	59.131	526.326	692.960	985.019	788.496
Driftsresultat konventionel	-18.015	254.745	369.048	701.239	561.052
Gældsprocent	44	47	50	51	52
Økologisk	2009	2010	2011	2012	2013
Antal regnskaber	46	62	47	53	24
Antal hektar dyrket	138	130	172	171	242
Antal hektar ejet	97	80	100	96	144
Bruttoudbytte	1.921.009	1.577.513	2.272.871	2.511.832	2.888.910
Dækningsbidrag	1.386.709	1.199.365	1.720.845	1.842.120	2.356.008
Resultat af primær drift økologi	187.384	211.996	455.996	478.436	813.544
Driftsresultat økologisk	-55.424	62.648	237.097	231.598	440.429
Gældsprocent	40	44	49	55	54

**Forskel mellem økologi
og konventionel**

Middel 5 år
(-190.344 kr.)

2013 (-120.623 kr.)

Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.

Data fra 73 til 125 økologiske bedrifter pr. år samt 1.095 til 1.928 konventionelle bedrifter pr. år.

DRIFTSRESULTAT FOR DELTID PLANTEPRODUCENTER I PERIODEN 2009 – 2013

Konventionel	2009	2010	2011	2012	2013
Antal regnskaber	988	1.007	872	874	527
Antal hektar dyrket	70	63	64	66	64
Antal hektar ejet	62	55	58	59	56
Bruttoudbytte	652.301	685.915	803.591	876.174	765.871
Dækningsbidrag	349.154	447.428	571.208	609.394	517.926
Resultat af primær drift konventionel	-117.971	-2.420	119.882	124.372	68.796
Driftsresultat konventionel	-103.426	-68.209	89.948	87.624	76.828
Gældsprocent	35	41	40	43	43
Økologisk	2009	2010	2011	2012	2013
Antal regnskaber	55	63	41	34	27
Antal hektar dyrket	72	63	73	74	49
Antal hektar ejet	59	54	58	65	45
Bruttoudbytte	610.650	703.182	750.823	909.058	1.457.107
Dækningsbidrag	446.520	496.914	640.030	613.360	713.673
Resultat af primær drift økologi	-37.865	-45.777	138.272	76.864	74.482
Driftsresultat økologisk	-78.197	-120.514	103.402	47.556	38.554
Gældsprocent	36	42	41	48	45

Forskel mellem økologi og konventionel

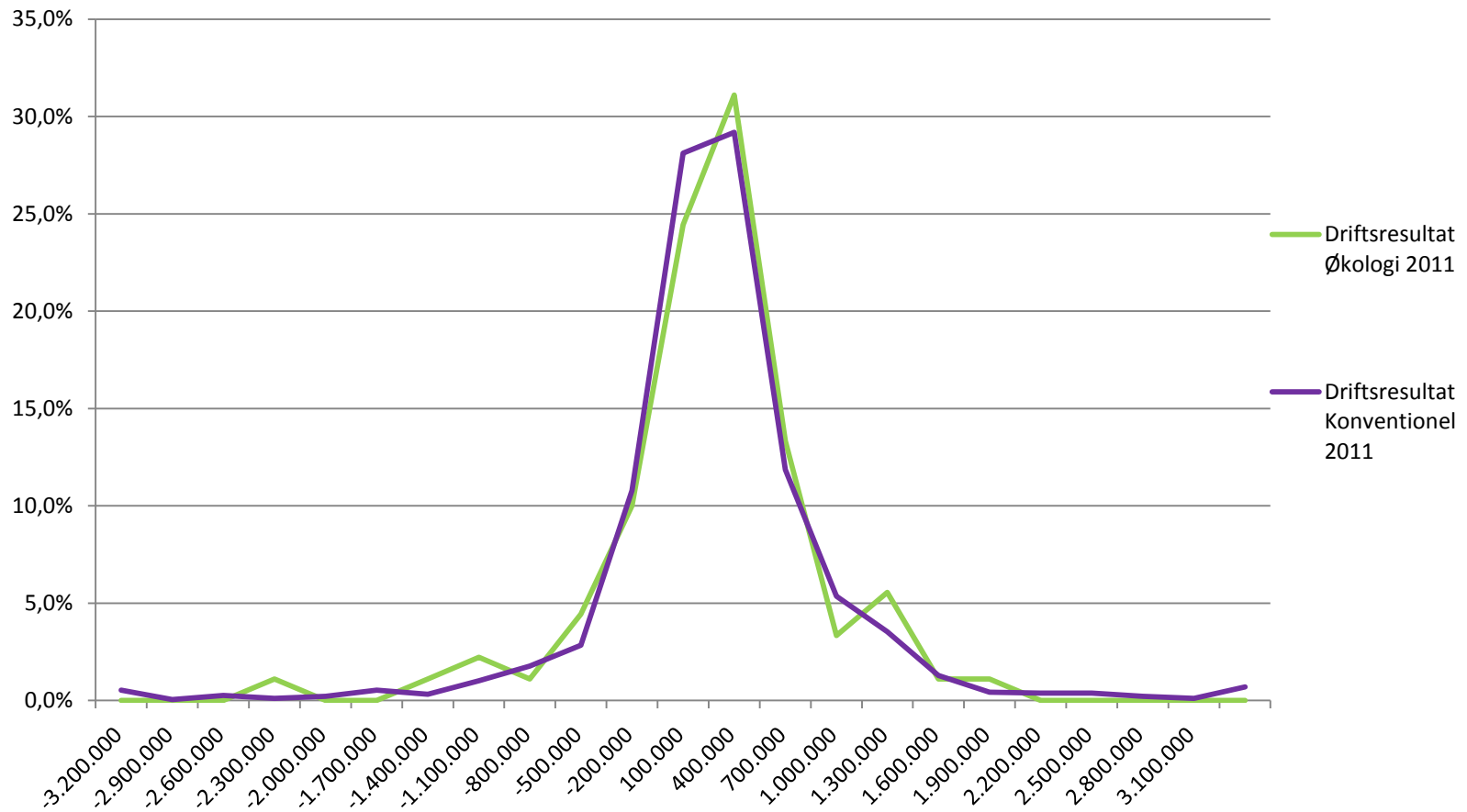
Middel 5 år
(-18.393 kr.)

2013 (-38.274 kr.)

Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.

Data fra 73 til 125 økologiske bedrifter pr. år samt 1.095 til 1.928 konventionelle bedrifter pr. år.

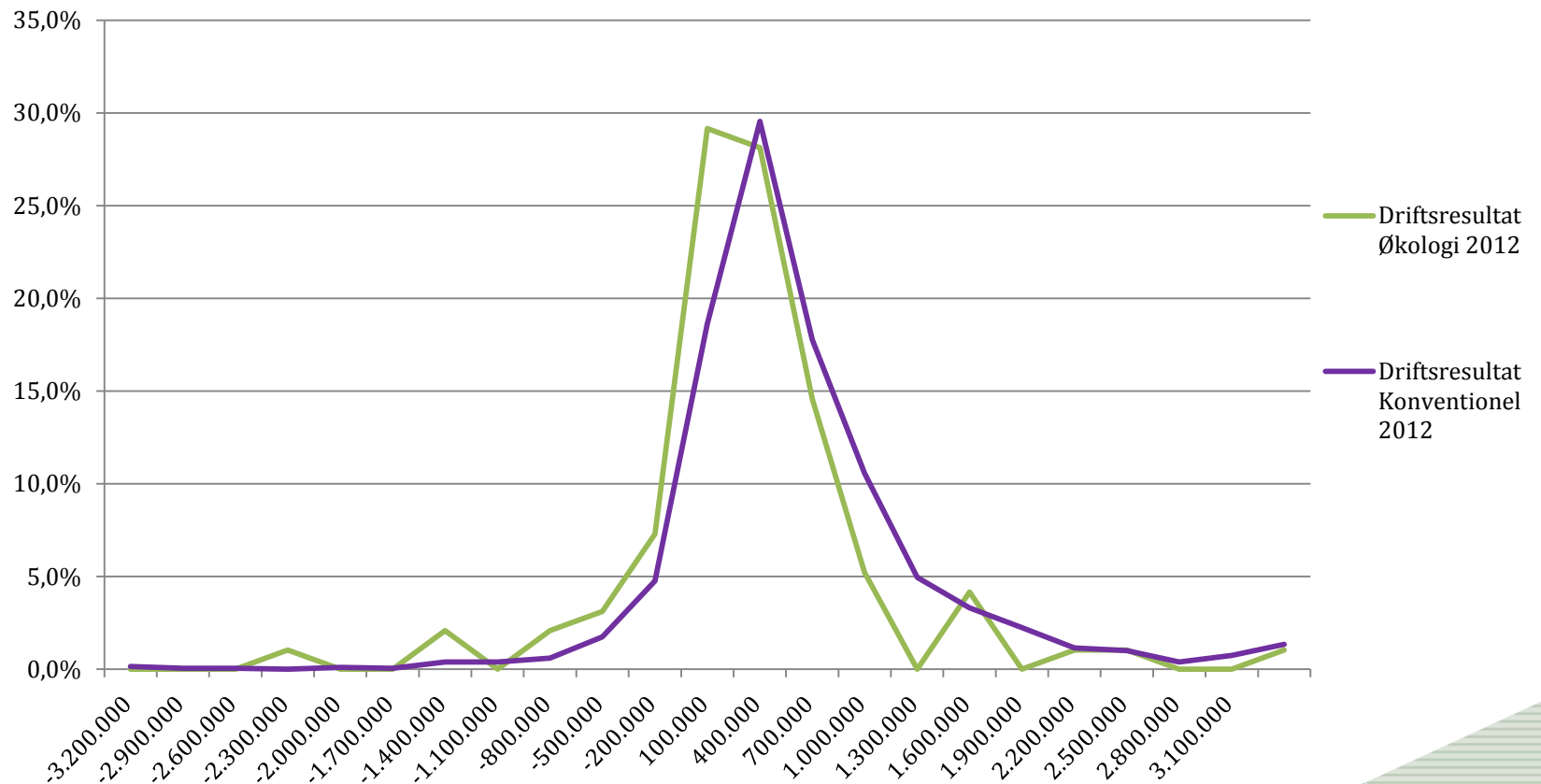
SPREDNING AF DRIFTSRESULTAT VED PLANTEAVL 2011

Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.

Data fra 1.864 konventionelle og 90 økologiske regnskaber i perioden 2008 til 2012

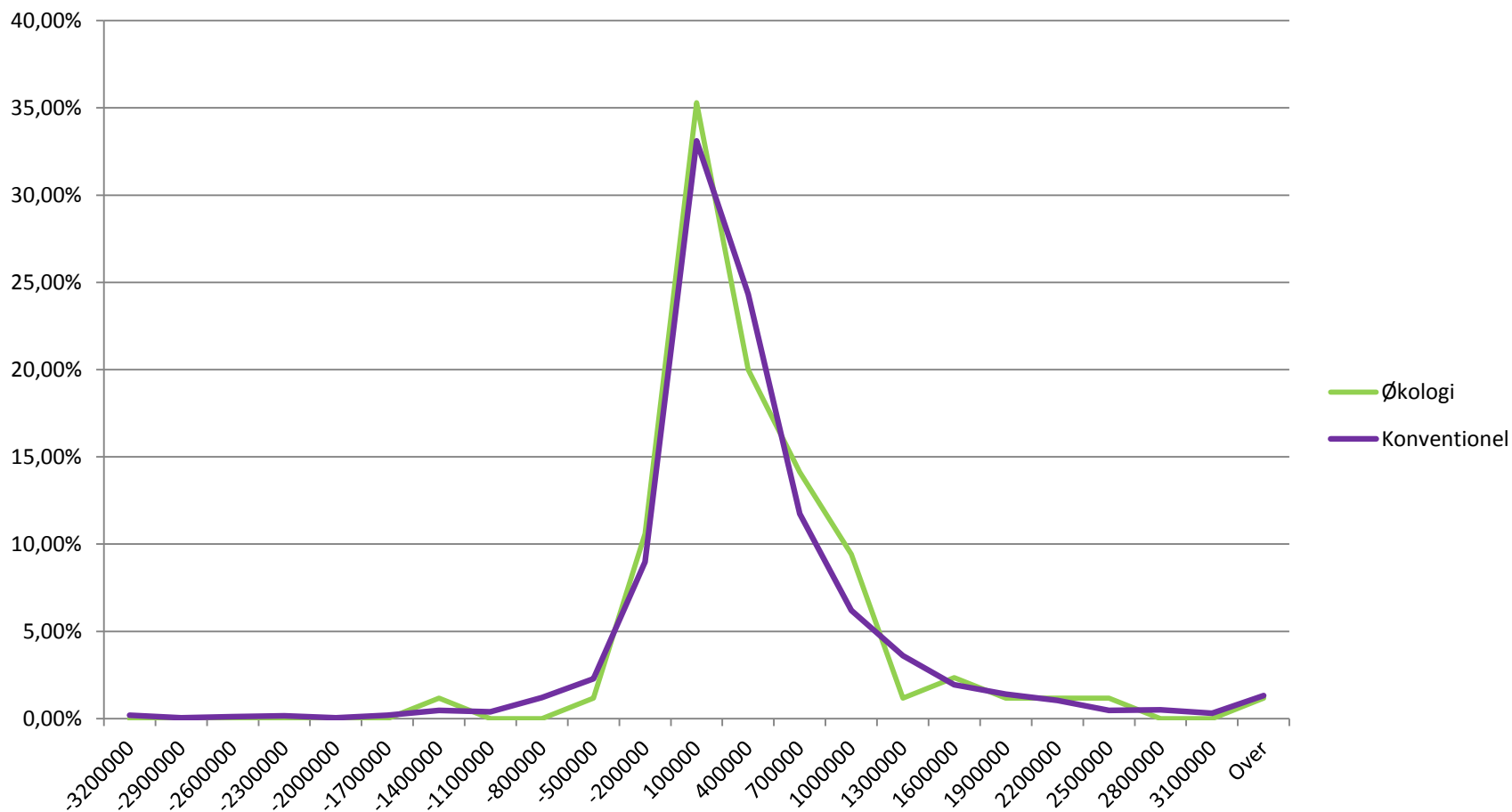
SPREDNING AF DRIFTSRESULTAT VED PLANTEAVL 2012

Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.

Data fra 1.997 konventionelle og 96 økologiske regnskaber i perioden 2008 til 2012

Spredning af driftsresultat ved Planteavl 2013

Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.

Data fra 2.582 konventionelle og 85 økologiske regnskaber i 2013 (driftsform: 11,12,13,14,15,65)

MULIGHEDER OG UDFORDRINGER I DEN ØKOLOGISKE PLANTEPRODUKTION - GENERELT

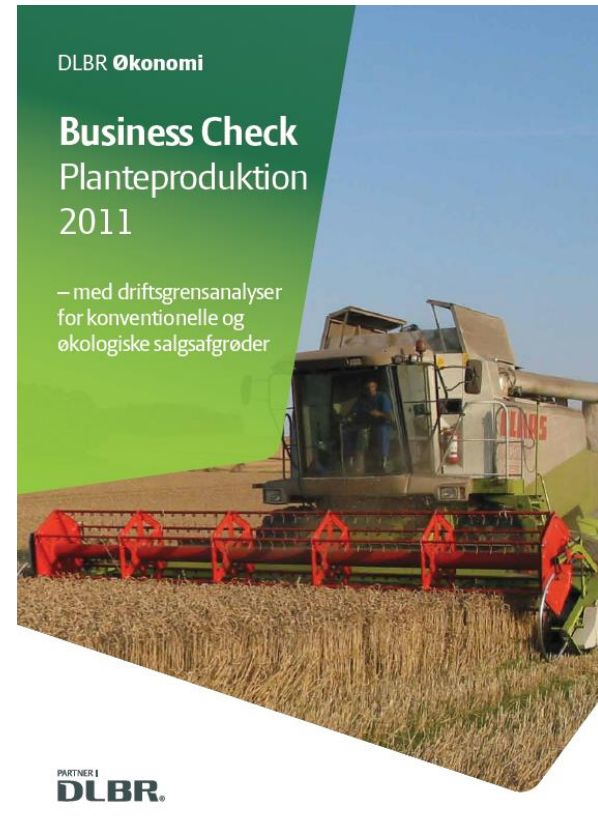
- Det er en gængs antagelse, at det er mere usikkert at dyrke økologiske afgrøder end konventionelle. Den antagelse holder imidlertid ikke stik, idet fordelingen af driftsresultatet for økologiske planteproducenter i perioden 2008–2013 (graferne viser 2011-2013) ikke viser en større spredning hos økologerne end hos de konventionelle planteproducenter.

BUSINESS CHECK ØKOLOGISK SALGSAFGRØDER

- 2011 = 12 bedrifter
- 2012 = 13 bedrifter
- 2013 = 10 bedrifter
- 2014 = mål 25 - 35 bedrifter

Potentiale

155 navngivende økologiske bedrifter over 40 ha og under 0,5 DE/Ha

BUSINESS CHECK 2013

ØKOLOGISK SALGSAFGRØDER

Økologiske salgsafgrøder

- 65 mælkeproducenter
- 10 planteproducenter
- Hovedafgrøder
 - Byg og havre

Gennemsnitstal	Salgsafgrøder økologi	
	Planteproduktion	Mælkeproduktion
Antal bedrifter	10	65
Areal i driftsgrenen	152	62
Byg, ha (i pct.)	28%	32%
Vårhvede, ha (i pct.)	6%	4%
Vinterhvede, ha (i pct.)	5%	1%
Havre, ha (i pct.)	17%	25%
Andet korn, ha (i pct.)	10%	31%
Frøgræs, ha (i pct.)	16%	2%

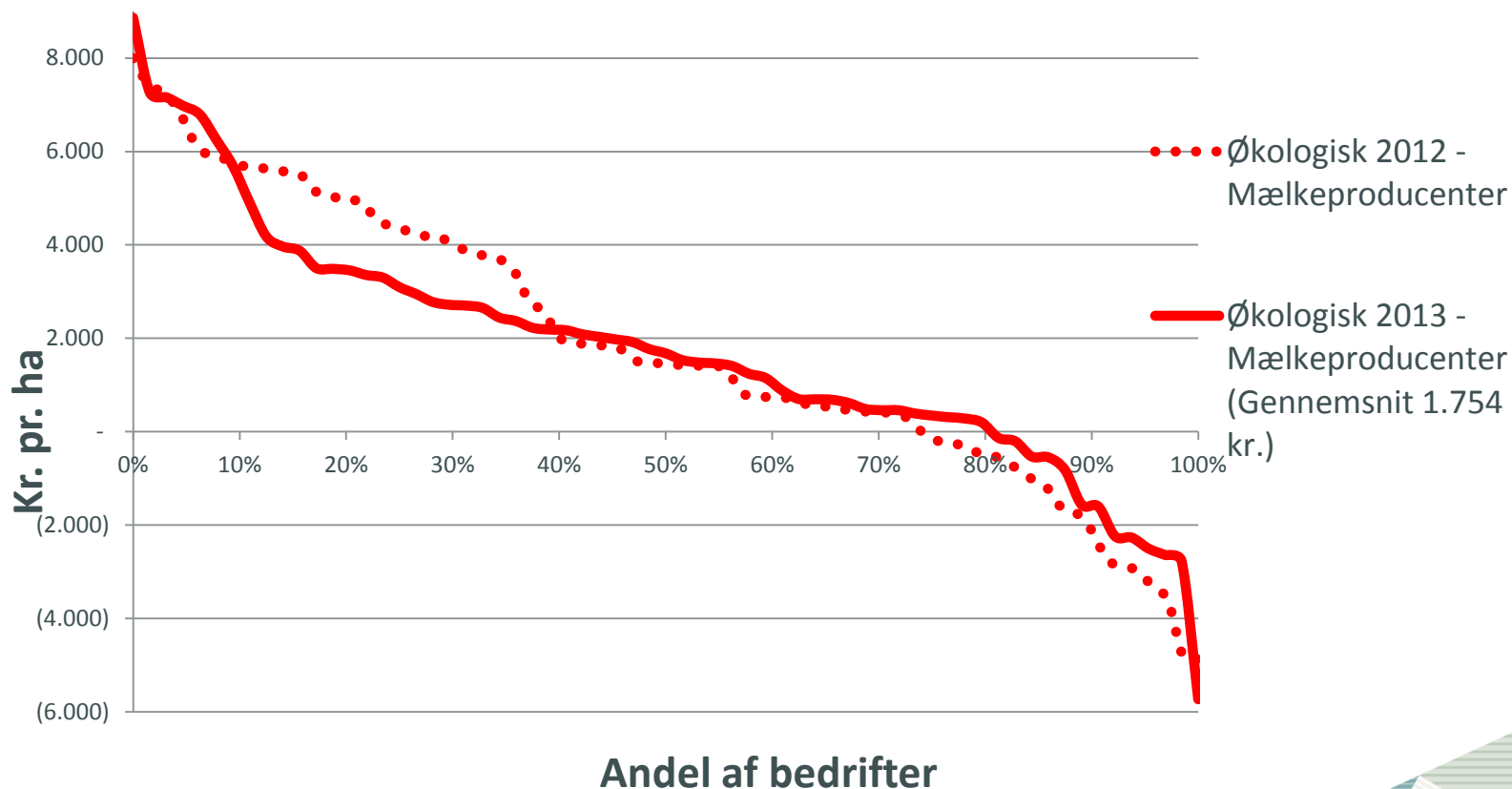
REST TIL JORDLEJE EKSKL. EU-STØTTE

Rest til jordleje ekskl. EU-støtte

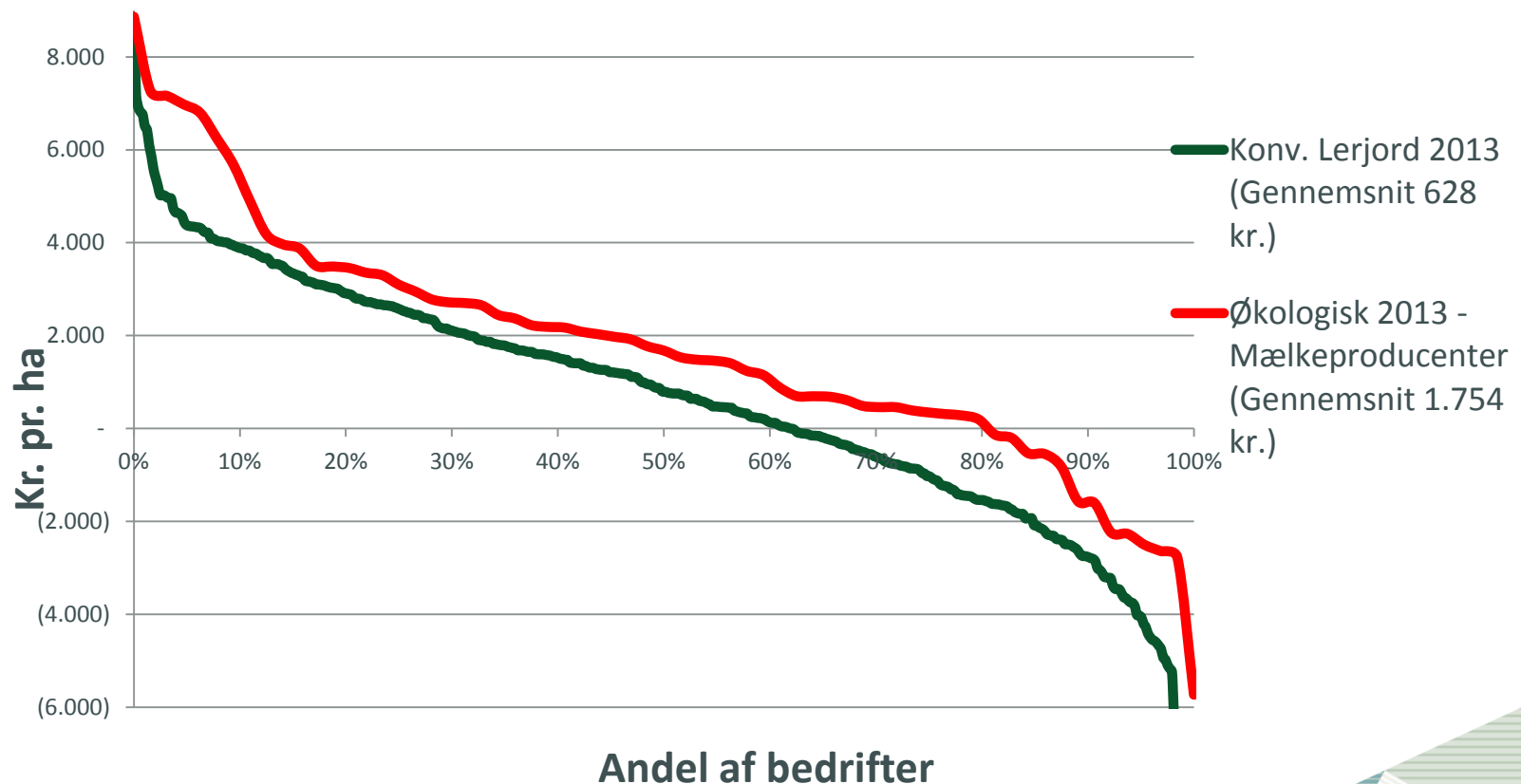
- Da både jordpriser og forpagtningspriser er særdeles afgørende for det opnåede resultat, er dette nøgletal meget anvendelig til den kortsigtede optimering af bedriften. Det eliminer nemlig jordprisen som er meget bestemt af købstidspunkt og geografiske forhold. Herudover elimineres finansielle forhold som heller ikke ændres på den korte bane.
- Dette resultat er velegnet til at sammenligne, hvad de enkelte bedrifter opnår i resultat pr. ha til forrentning (eller leje) af jorden, uanset niveauet af EU-støtte på den enkelte ejendom.
- Det beregnes som alle indtægter og omkostninger på nær EU-støtte, forpagtning og forrentning af jord.

SPREDNING I "REST TIL JORDLEJE EKSKL. EU-STØTTE" 2012 OG 2013

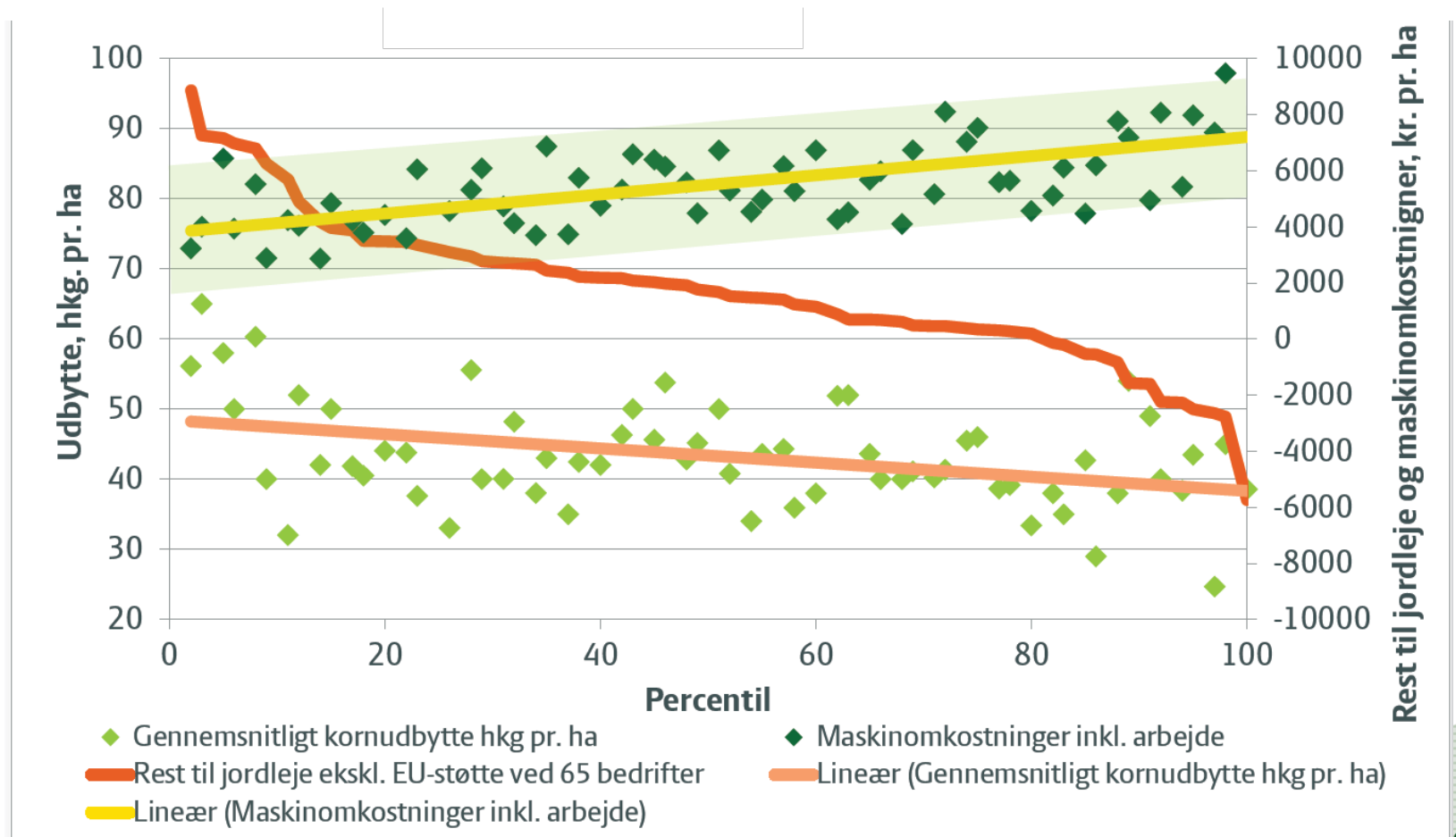
SALGSAFGRØDER VED ØKOLOGISKE MÆLKEPRODUCENTER

RESULTATER VED KONVENTIONELLE OG ØKOLOGISKE SALGSAFGRØDER

REST TIL JORDLEJE, SET I FORHOLD TIL KORNUDBYTTE OG MASKINOMKOSTNINGER

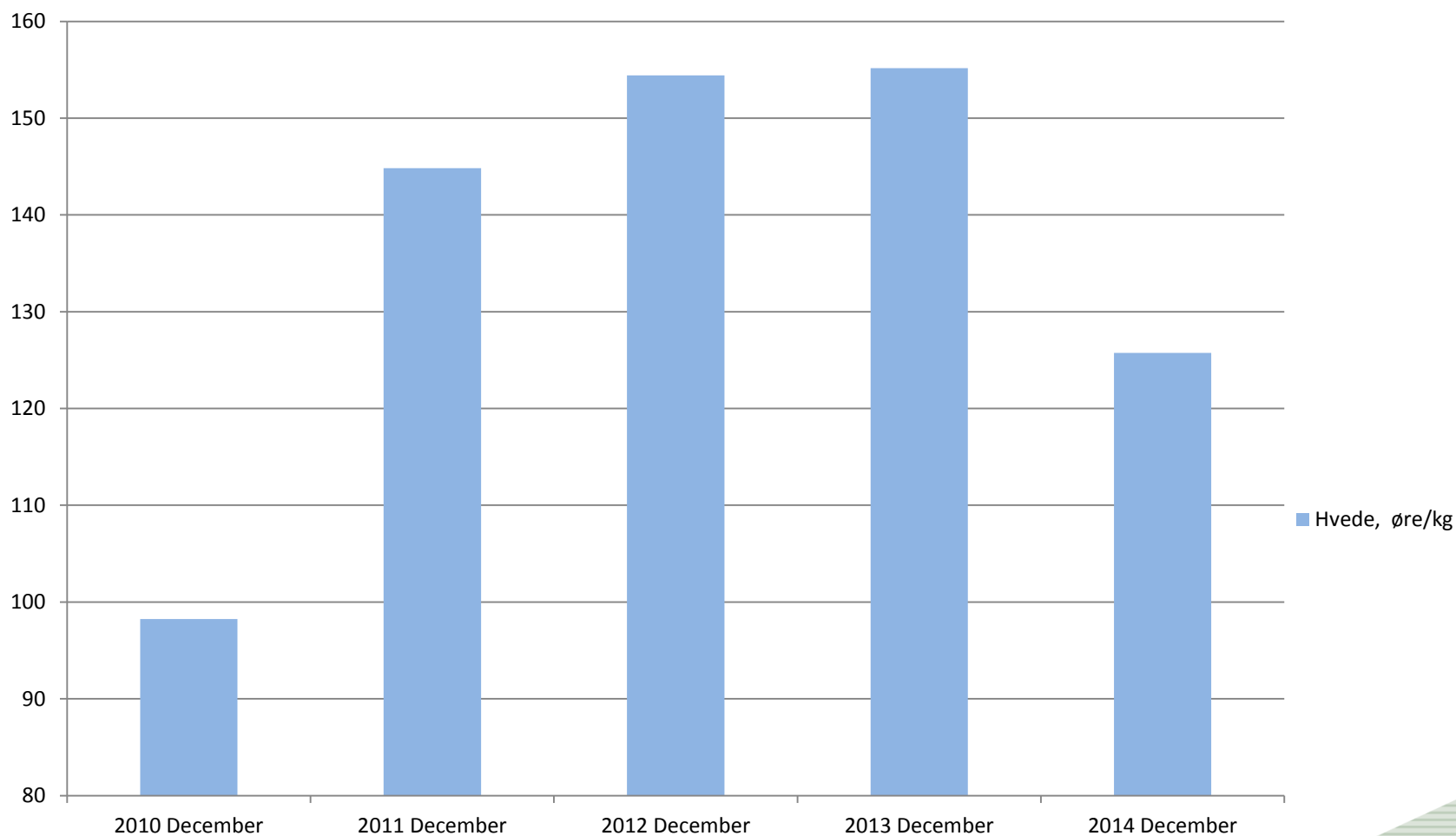

ØVELSE - PLANTER

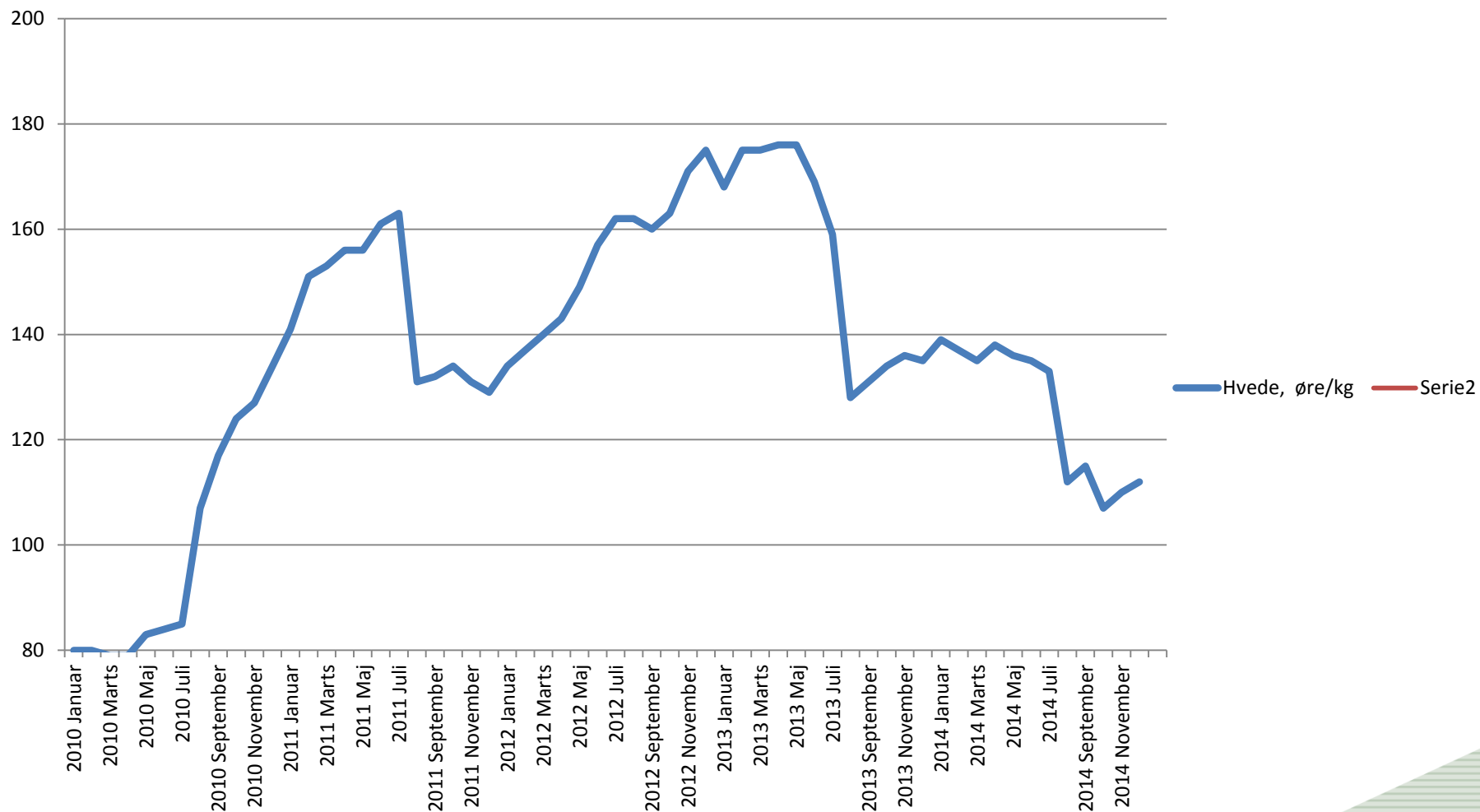
- Hvilke elementer er de vigtigste og mest betydende ved optimering af "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte"

Specifikation af resultat			
Bruttoudbytte salgsafgrøder	8.903	Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)	2.877 8.876
Maskinstationsindtægter	24	Rest til jordleje ekskl. EU-støtte	1.754 7.412
Andre landbrugsindtægter (økologistøtte)	694	Rest til jordleje inkl. EU-støtte	4.798 10.243
Bruttoudbytte	9.621	Maskinomkostninger inkl. arbejde	5.526 4.625
Udsæd	-882	Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	1.747 2.395
Gødning	-55	Jordpris ejet jord pr. ha	146.000 159.000
Diverse vedrørende mark	-252	Inventarsaldo pr. ha	5.508 5.520
Stykomkostninger	-1.194	Gennemsnitlig betalt rente	3,3 3,2
Dækningsbidrag	8.427	Resultatkorr. ved 2 % rente på jord og 4 % på andet	1.081 819
Brændstof og energi	-584	Afkastningsgrad	3,3 6,9
Maskinstation	-1.684	Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-185
Vedligehold	-863	Afskrivninger inventar	-781
Løn	-743	EU-støtte	3.044
Ejeraflønning	-837	Renteomkostninger af bundet kapital	-3.557
Ejendomsskat og forsikring	-248	Forpagtning	-1.597
Diverse	-384	Kapitalomkostninger	-3.077
Kapacitetsomkostninger	-5.343	Årets resultat	7

PRISER – HVEDE (KONVENTIONEL)

PRISER – HVEDE (KONVENTIONEL)

PRISER – HVEDE (KONVENTIONEL)

- Kornpriserne er inden for den sidst måned steget ca. 10 kr./hkg. og ligger på omkring 110-112 kr./hkg.
- Der forventes en mindre prisstigning primært på foderbyg i 1. og 2. kvartal 2015.
- Den store sojahøst har ikke medført, at sojaprisen i det fysiske marked er blevet justeret ned. Der var en forventning om, at prisen ville være omkring 280-290,- kr., men det viser sig, at prisen igen er over de 300 kr. og nærmer sig de 305-310 kr./hkg. Der er dog forsat en formodning om, at prisen i marts-maj vil falde, når den sydamerikanske høst begynder at komme til Europa.

PRODUKTIONSØKONOMI – ØKOLOGI - MÆLKEPRODUKTION

Driftsresultat for heltids mælkeproducenter i perioden 2007 - 2013

Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.

Data fra 200 til 299 økologiske bedrifter pr. år samt 1.445 til 2.223 konventionelle bedrifter pr. år.

DRIFTSRESULTAT FOR HELTIDS MÆLKEPRODUCENTER I PERIODEN 2009 - 2013

	G-type (121)				
	2009	2010	2011	2012	2013
Konventionel					
Antal regnskaber	1.915	2.223	2.164	1.773	1.445
Antal bedrifter	3.049	3.468	3.204	2.956	2.646
Antal hektar dyrket	125	128	134	137	145
Antal hektar ejet	97,30	96,50	99,60	100,80	108,50
Antal årskøer	137	142	152	150	163
Ha. pr. årsko	0,91	0,90	0,88	0,91	0,89
Bruttoudbytte (tkr.)	3.028	3.651	5.188	5.257	6.143
Dækningsbidrag (tkr.)	1.230	2.193	2.628	2.550	2.994
Resultat af primær drift (tkr.)	-439	447	684	607	865
Driftsresultat (tkr.)	-996	-86	181	173	458
Gældsprocent	59	64	71	71	73
Økologisk					
Antal regnskaber	238	293	299	254	200
Antal bedrifter	306	425	386	394	367
Antal hektar dyrket	169	170	183	182	193
Antal hektar ejet	121	115	122	122	129
Antal årskøer	143	139	150	142	146
Ha. pr. årsko	1,18	1,22	1,22	1,28	1,32
Bruttoudbytte (tkr.)	3.843	4.028	5.840	5.617	6.083
Dækningsbidrag (tkr.)	1.971	2.699	3.201	2.876	3.051
Resultat af primær drift (tkr.)	-48	676	959	725	818
Driftsresultat Økologisk (tkr.)	-586	156	326	254	444
Gældsprocent	59	63	69	71	74

**Forskel mellem økologi
og konventionel**

Middel 5 år
(172.869 kr.)

2013 (-13.895 kr.)

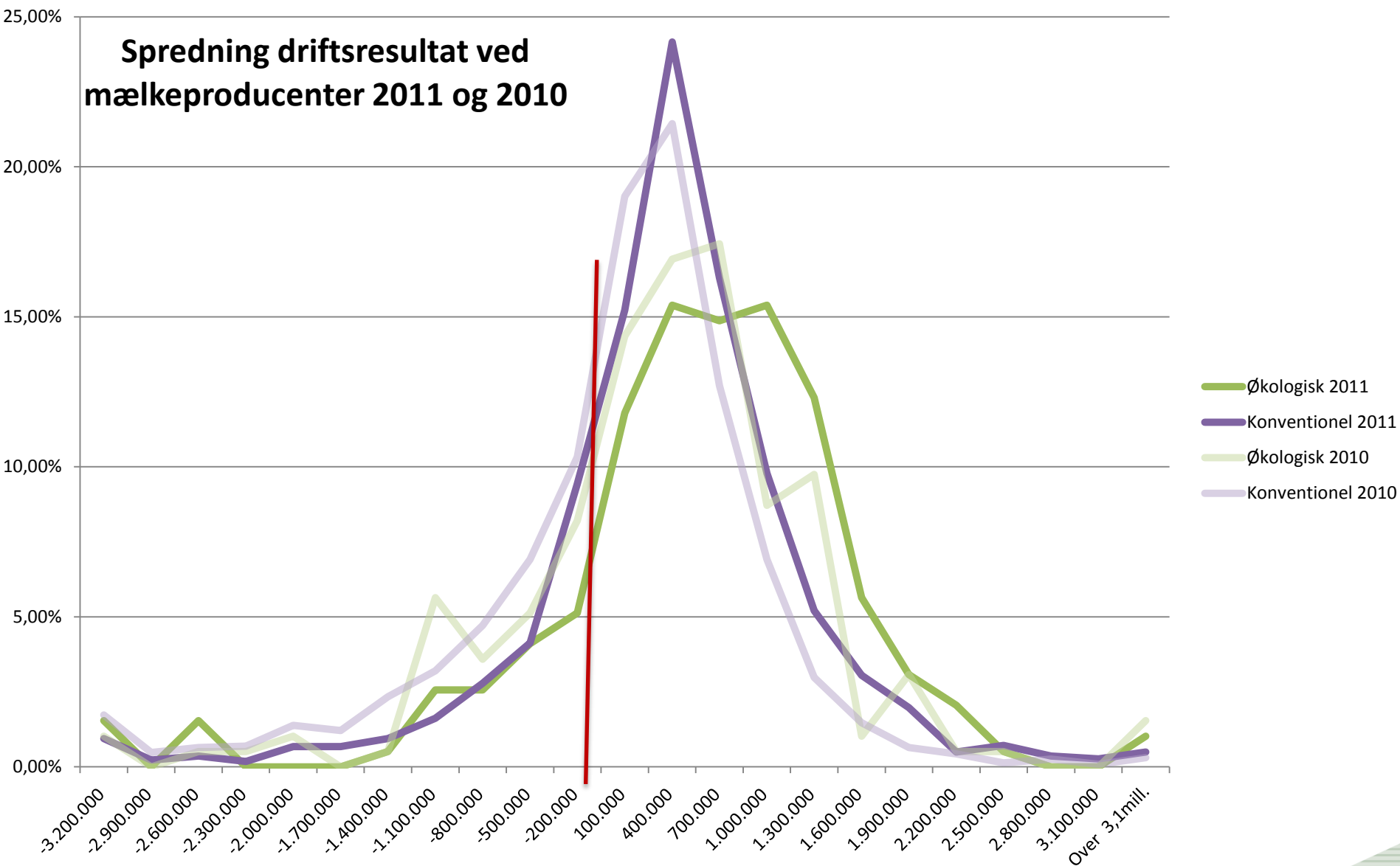
Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.

Data fra 200 til 299 økologiske bedrifter pr. år samt 1.445 til 2.223 konventionelle bedrifter pr. år.

MULIGHEDER OG UDFORDRINGER I DEN ØKOLOGISKE MÆLKEPRODUKTION - GENERELT

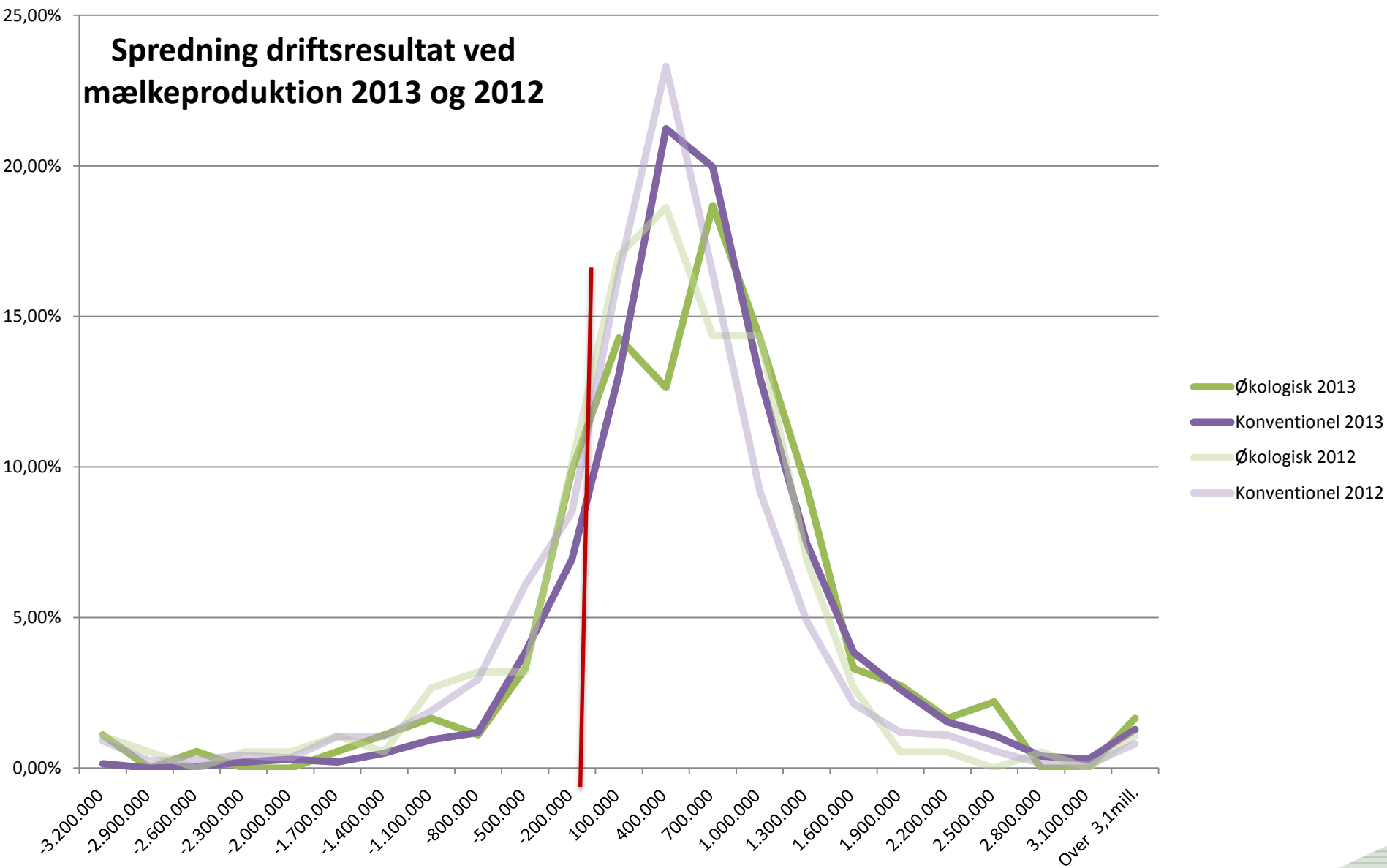
- Driftsresultatet for heltidsmælkeproducenter har i en årrække ligget lidt højere for de økologiske producenter i forhold til de konventionelle. Over de seneste fem år har økologernes indtjening i gennemsnit været ca. 170.000 kr. højere end de konventionelle mælkeproducenter, og det er kun det sidste år (2013) at driftsresultatet for økologer har været lavere end de konventionelle med ca. -14.000 kr.
- Risiko: Den økonomiske risiko er ikke større ved den økologiske mælkeproduktion. Det viser en fordeling af alle økologernes resultater. Der er altså ikke en større spredning i økologernes driftsresultater end i spredningen hos konventionelle mælkeproducenter. Samtidig er økologernes resultater gennemsnitligt set bedre end hos de konventionelle.

Spredning driftsresultat ved mælkeproducenter 2011 og 2010

Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.
Data fra 289 økologiske bedrifter samt 2.064 konventionelle bedrifter.

Spredning driftsresultat ved mælkeproduktion 2013 og 2012

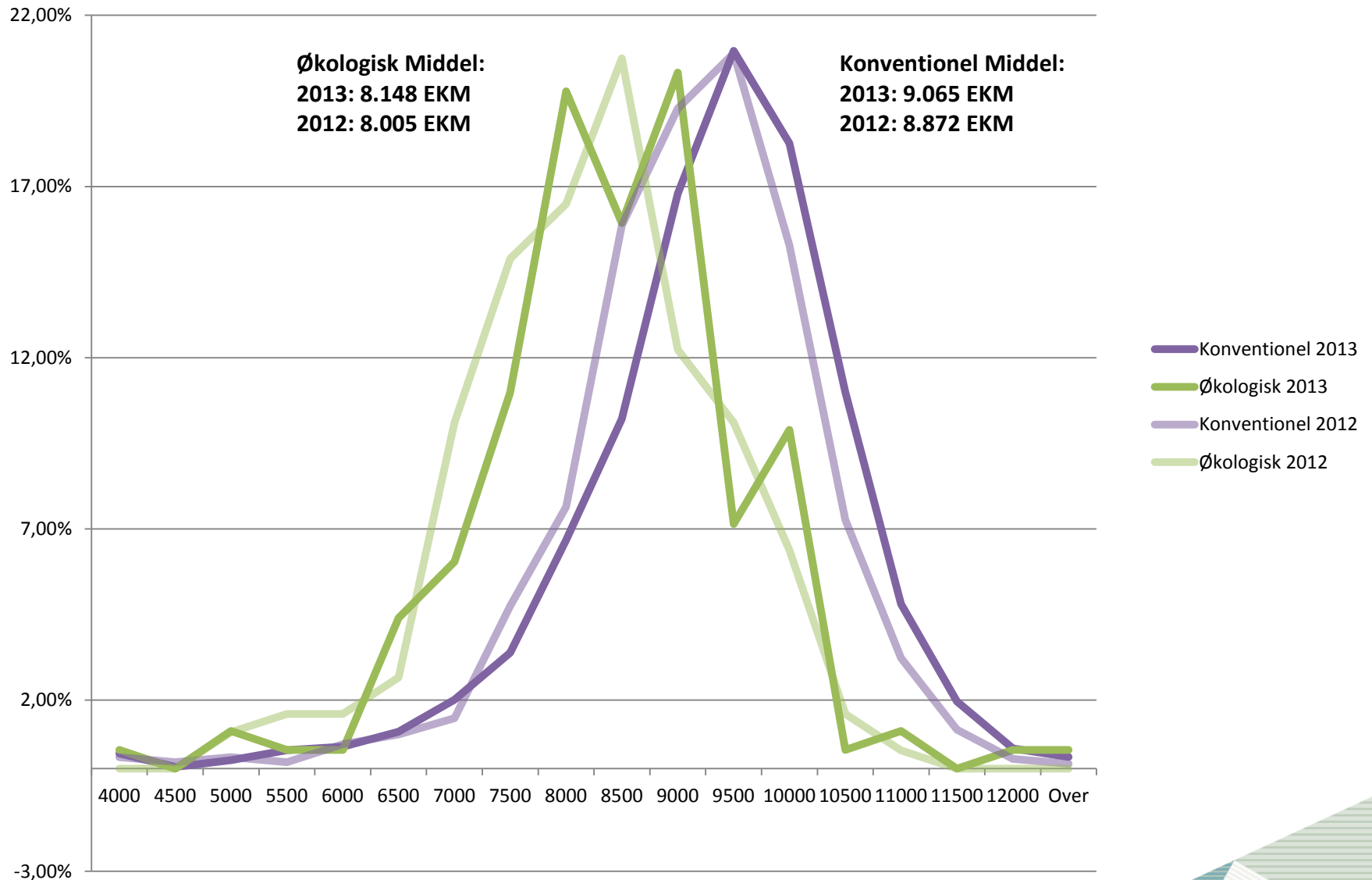

Kilde: Regnskabsanalyse, Økonomidatabasen, Seges.
Data fra 289 økologiske bedrifter samt 2.064 konventionelle bedrifter.

MULIGHEDER OG UDFORDRINGER I DEN ØKOLOGISKE MÆLKEPRODUKTION - GENERELT

- I løbet af de seneste to år har gennemsnitsydelsen pr. årsko målt i kilo energikorrigeret mælk (kg EKM) steget hos både økologiske og konventionelle mælkeproducenter. Men stigningen har dog været størst hos de konventionelle, med 193 mod 143.
- Mens de konventionelle mælkeproducenter i 2006 havde en gennemsnitlig ydelse pr. årsko, der var 1.000 kg EKM højere end økologernes, var det forspring i 2013 faldet til 920 kg EKM pr. årsko. Hvilket er en lille stigning fra 2012.

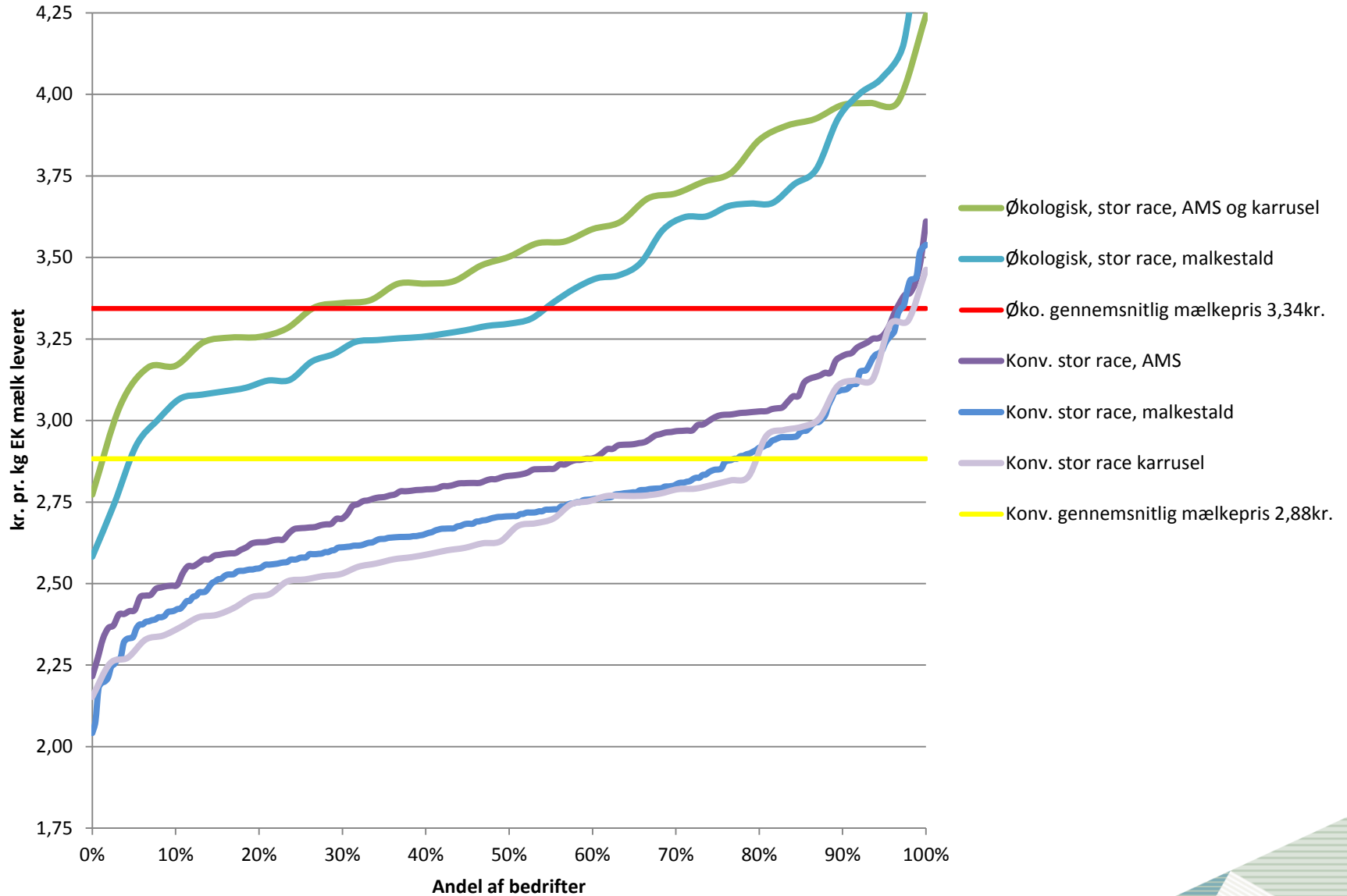
Spredning i mælkeydelsen målt på EKM: Økologisk og Konventionel for 2013 og 2012

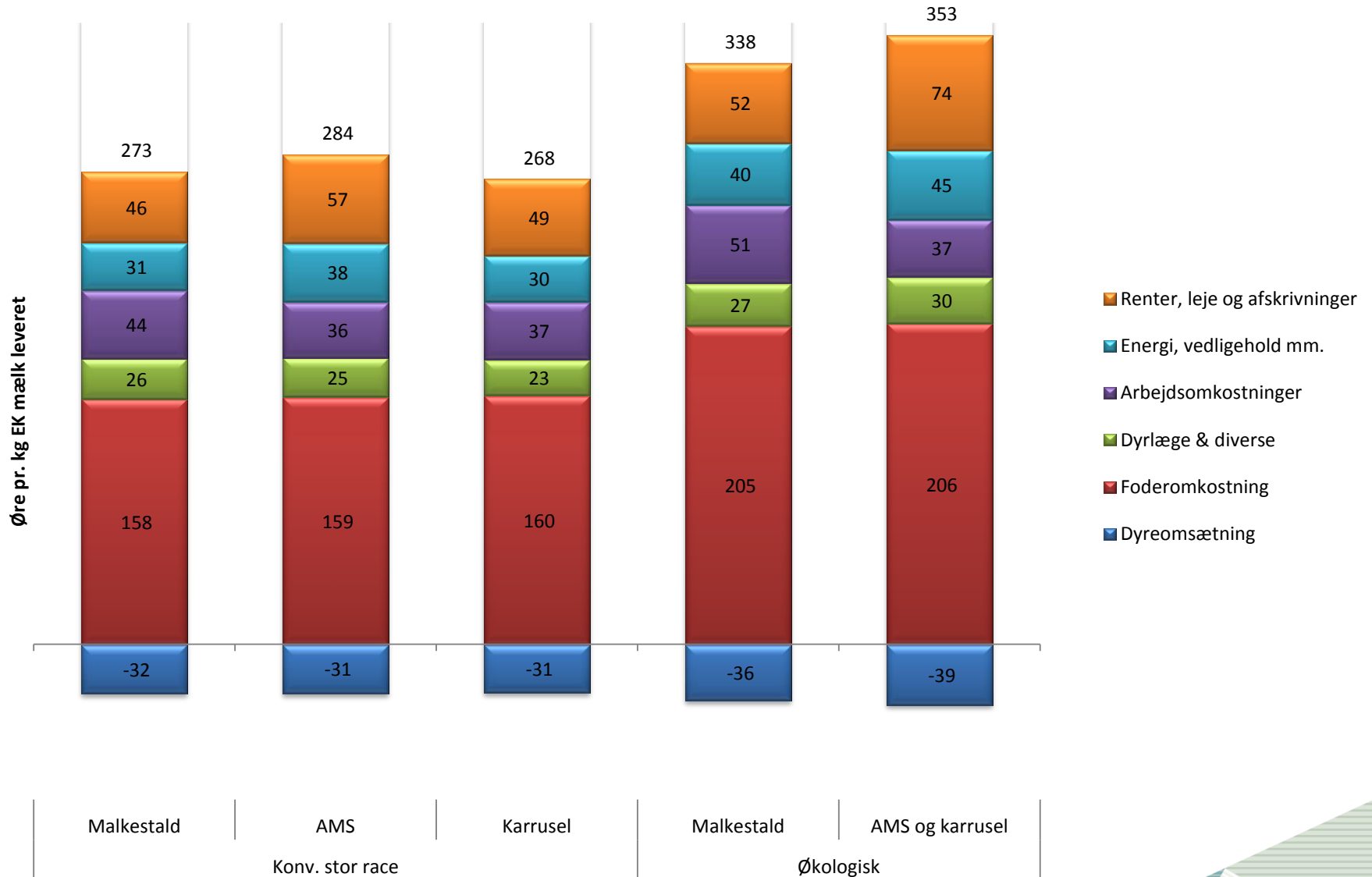
FREMSTILLINGSPRIS - MÆLKEPRODUKTION

- Fremstillingsprisen beregnes som summen af alle omkostninger og indtægter på nær salg af mælk, divideret med den solgte mælkemængde.
- Fremstillingsprisen viser, hvad det har kostet at producere 1 kg EK-mælk efter aflønning af alle indsatsfaktorer og dermed den enkelte producents konkurrenceevne.
- Fremstillingsprisen er det mest robuste nøgletal, hvis mælkeprisen svinger meget og renteniveauet er stabilt, mens det modsatte gælder afkastningsgraden.

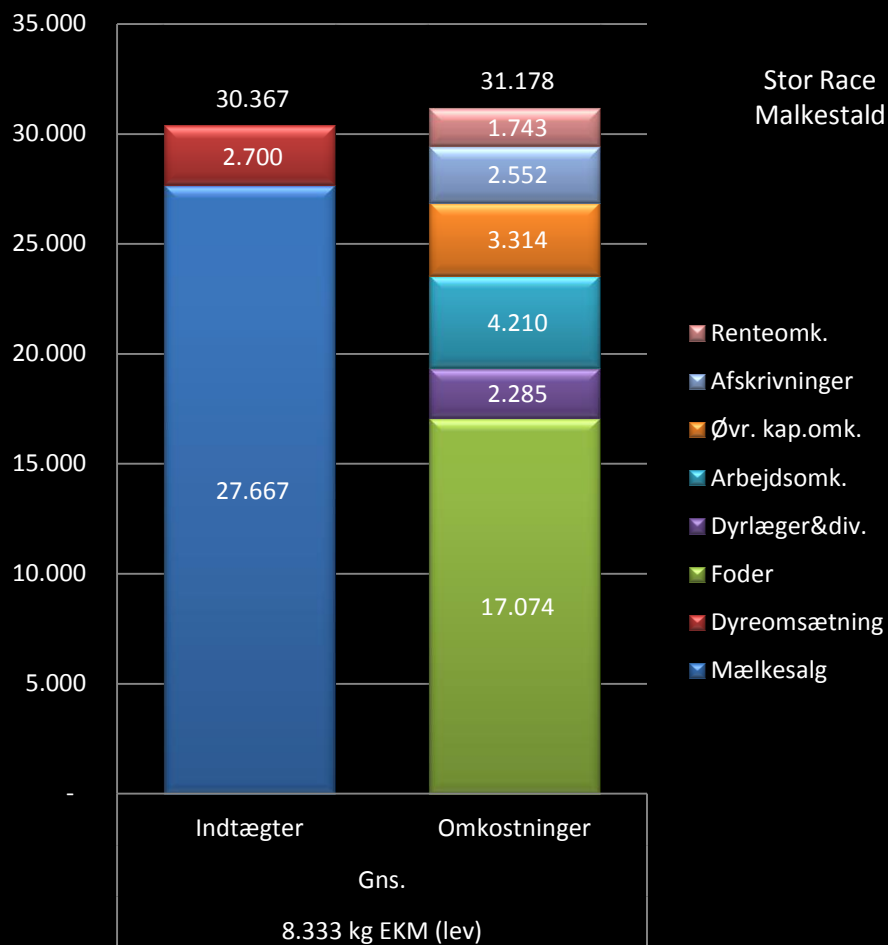
Spredning i fremstillingspris mælk for stor race opdelt efter malkesystem og konventionel/økologi 2013

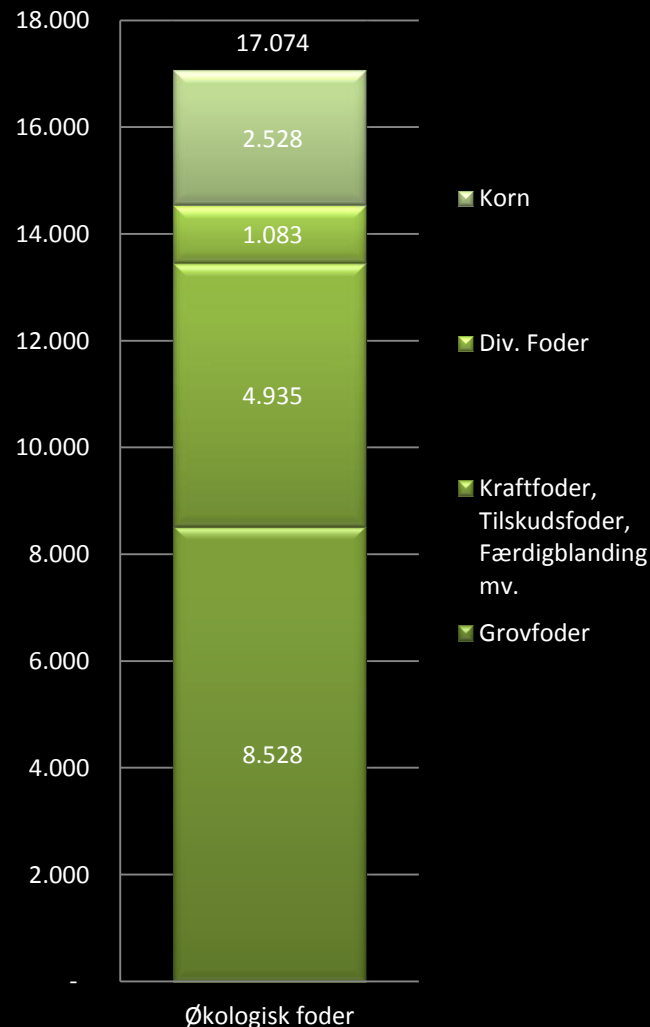
Hovedelementerne i fremstillingsprisen på mælk - gennemsnit af grupper 2013

Indtægter og udgifter for økologisk mælkeproducenter i Business Check 2013

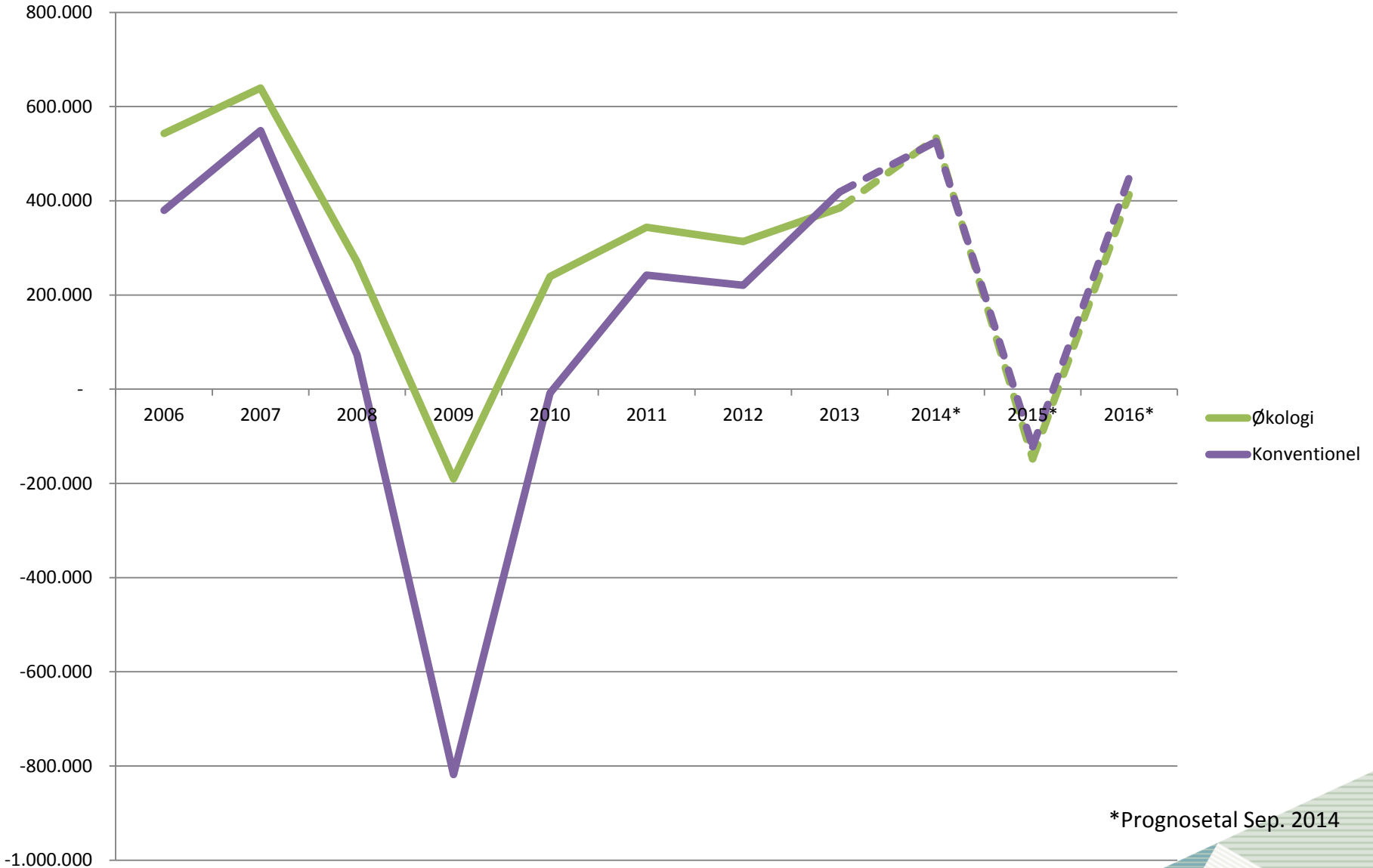

Fordeling af omk. på foder

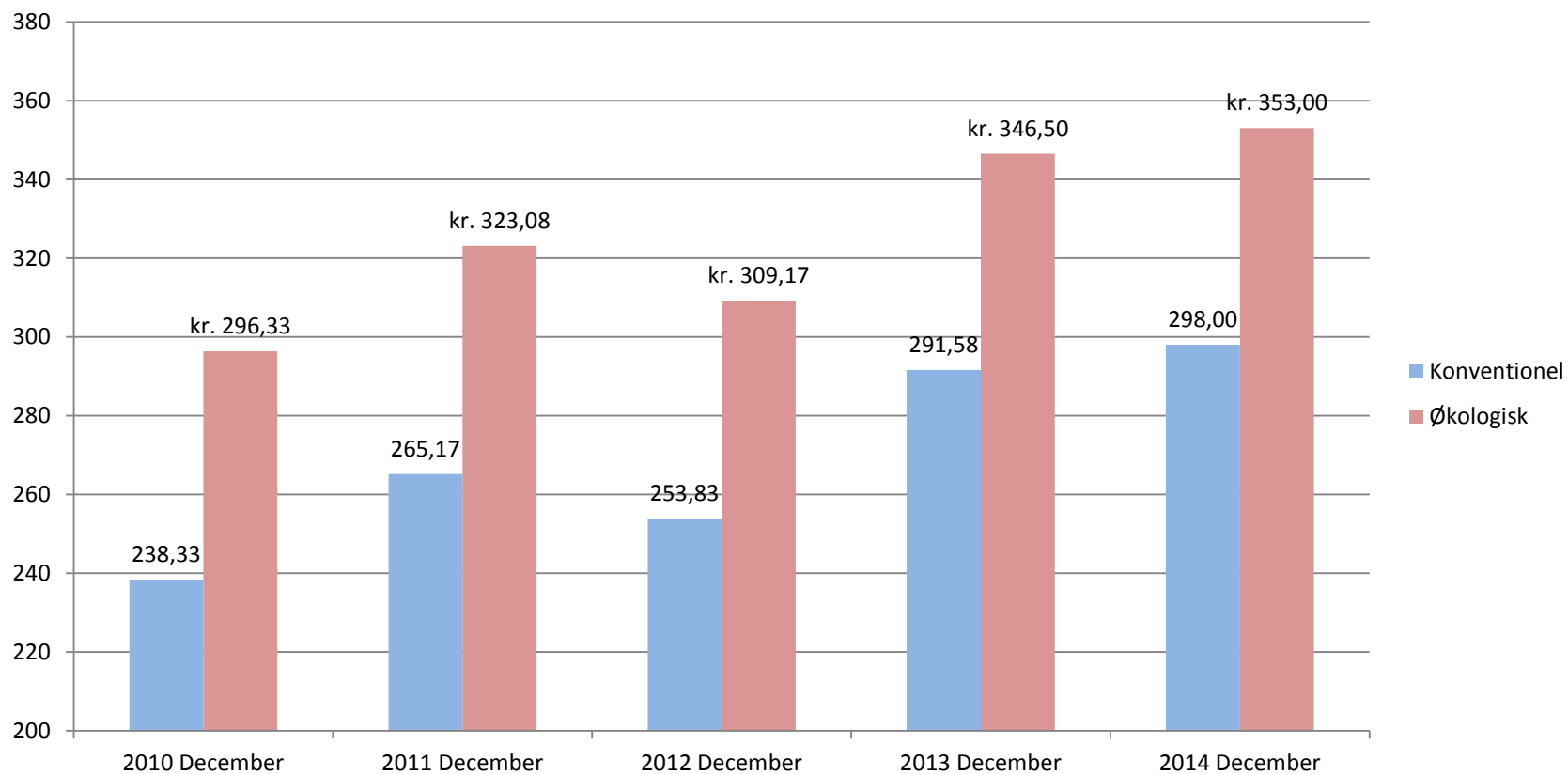
Kilde: Driftsgrensanalyse, Økonomidatabasen, Seges.

Prognose for mælkeproducenter. Bedriftsstørelse: 80-160 Årskøer. Opgjort på Driftsresultat.

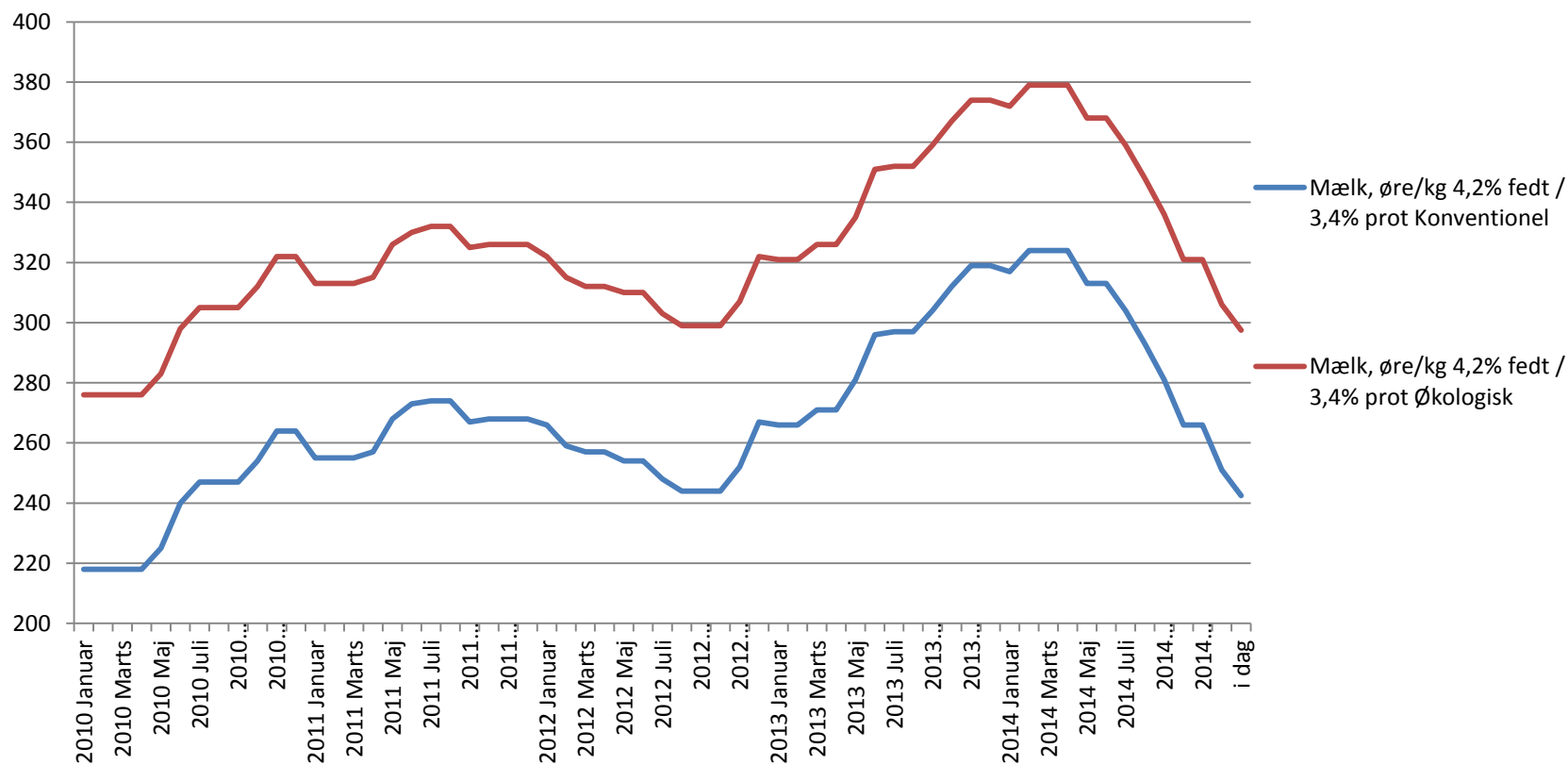

*Prognosetal Sep. 2014

PRISER - MÆLK

PRISER - MÆLK

PRISER - MÆLK

- Prisen på mælk i EU følger verdensmarkedet, som domineres af få store udbydere og få store importører. Det gør verdensmarkedet følsomt overfor disse aktørers ageren.
- Markedet er i øjeblikket præget af ubalance mellem udbud og efterspørgsel. Udbuddet steg kraftigt i slutningen af 2013 og i starten af 2014 som følge af meget høje mælkepriser, der var foranlediget af voldsomme opkøb fra Kina. I august indførte Rusland importforbud for varer fra en række lande. Det ramte EU's mælkesektor hårdt, da 28 pct. af EU's mejerieksept gik til Rusland. Samtidig stoppede Kina meget brat sine opkøb. Det er disse forhold, som har bevirket meget store fald i mælkeprisen, og det er også disse forhold, som vil præge markedet i 2015.
- Priserne på mejeriprodukter er faldet kraftigt, og Arla meddelte i forbindelse med den seneste prissænkning med virkning fra december, at man ikke kunne afvise, at der kan komme yderligere prisfald. Markedet ventes således at være negativt i et godt stykke ind i 2015.
- Kvoternes afvikling er en yderligere joker i relation til udviklingen i 2015. Nogle lande har forberedt sig på at producere mere mælk fra april, og det vil de sandsynligvis ikke afvige fra, selvom mælkeprisen er lav. Kommer der mere mælk på et marked, som i forvejen er presset, vil priserne blive presset yderligere nedad. Der er derfor en reel risiko for, at mælkeprisen kan blive endog meget lav i 2015. Markedet vil vende, men det er usikkert hvornår. Kina ventes at komme tilbage i andet halvår af 2015, mens det er mere usikkert, hvornår Rusland ophæver importforbuddet mod fødevarer fra EU. Hvornår de to lande kommer tilbage, vil have stor betydning for prisudviklingen.

ØVELSE - MÆLKEPRODUKTION

- Hvilke elementer er de vigtigste og mest betydende ved optimering af "Fremstillingspris pr. kg EK mælk"

Økologisk | stor race | malkestald

Løbenummer - 39 bedrifter i gruppen	Gns. gruppen	Gns. Top5
Percentil		
Løbenummer i grovfoderopgørelse		
Løbenummer i salgsafgrøder		
Antal årskøer	158	158
Antal årsopdræt pr. ko	0,9	0,9
Kg EK mælk pr. årsko leveret	8.333	9.259
Nøgletal pr. kg EK mælk		
Dækningsbidrag*	1,36	1,59
Dyreomsætning og andre indtægter*	-0,36	-0,33
Foderomkostning*	2,05	1,87
Dyrlæge, medicin og div.	0,27	0,22
Arbejdsomkostninger	0,51	0,40
Energi, vedligehold mm.	0,40	0,40
Renter, leje og afskrivninger	0,52	0,45
Fremstillingspris pr. kg EK mælk*	3,38	3,01
Korrektion ved egen fremst.pris grovfoder		
Fremstillingspris mælk inkl. korrektion		
Opnået pris pr. kg EK mælk	3,32	3,34

ØVELSE - MÆLKEPRODUKTION

- Hvordan kan fraktilanalysen bruges inden et faglig besøg ved den økologiske landmand

Tabel 4. Økologisk, stor race, alle malkesystemer – 75 bedrifter i gruppen

	Stærk konkurrenceevne						Stort forbedringspotentiale				
	5 %	10 %	25 %	33 %	40 %	50 %	60 %	67 %	75 %	90 %	95 %
Fraktil											
Kg EK mælk pr. årsko leveret	9.855	9.514	9.120	8.888	8.666	8.497	8.121	7.864	7.586	7.197	6.891
Dækningsbidrag pr. årsko	14.777	14.125	12.649	12.299	12.030	11.115	10.312	10.038	9.393	7.583	6.862
Krav til dækningsbidrag pr. årsko	9.486	9.677	11.084	11.704	11.882	12.218	12.739	12.918	13.656	15.701	16.544
Kapacitetsomkostninger pr. årsko	5.661	5.792	6.472	6.857	7.038	7.209	7.440	7.610	8.020	8.645	8.905
Kapitalomkostninger pr. årsko	3.019	3.360	4.003	4.492	4.689	5.022	5.373	5.602	6.087	8.017	8.934
Årets resultat pr. årsko	2.897	2.081	611	-77	-500	-1.000	-1.720	-2.086	-3.013	-5.487	-6.211
Bundet kapital	35.798	40.854	46.162	49.789	51.435	54.608	60.764	62.153	65.981	77.776	95.035
Fremstillingspris pr. kg EK mælk	2,96	3,09	3,25	3,27	3,35	3,43	3,55	3,61	3,69	3,97	4,12

**Specialkonsulent
William S. Andersen**

DYNAMISK STRATEGI 2,0

DYNAMISK STRATEGI 2,0

Dynamisk Strategi
Få overblik over din virksomhed

Lars Landmand
Bondegårdsvej 12
1234 På landet

Lars Landmand
Tlf 1234 5678
nn@nnnnn.dk

- Dynamisk Strategi kan tilpasses de fleste situationer
- Vi vil præsentere en måde at gennemføre processen på

HVAD ER DET VI KAN MED DYNAMISK STRATEGI

- Efter en strategiproces kender vi alle fasetterne i landmandens virksomhed, samt hvor landmanden selv har sin fokus
- Vi kan bruge strategiafklaringen til at udfordre landmanden på hans prioriteringer og blinde vinkler

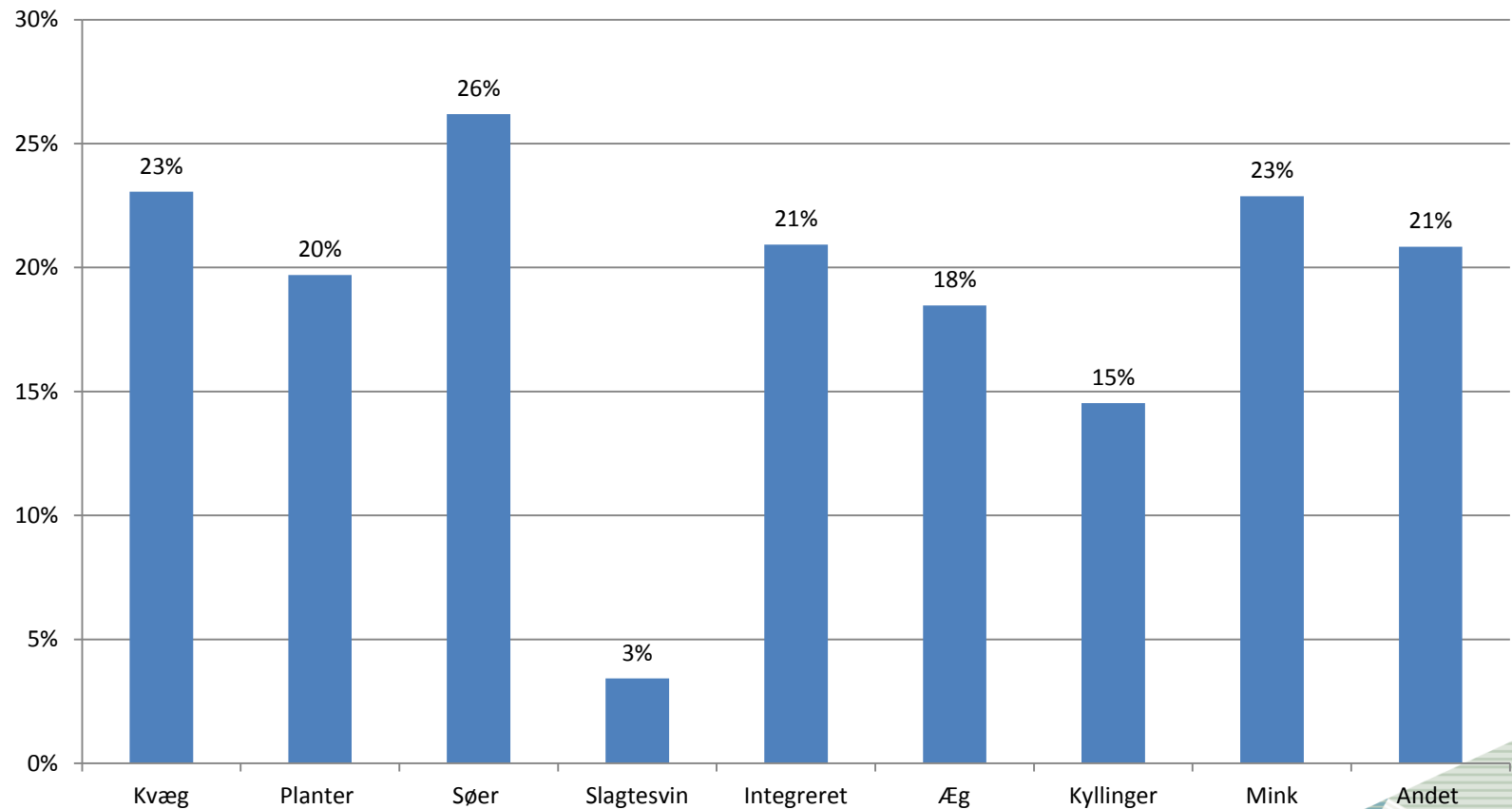
VI HAR EN FÆLLES UDFORDRING

20,2 % har en nedskrevet strategi

- Sjælland
 - 20,8 %
- Fyn
 - 19,5 %
- Syddjylland
 - 18,0 %
- Midt-vest
 - 19,9 %
- Midt-øst
 - 17,2 %
- Nordjylland
 - 26,3 %

DRIFTSGRENE MED EN NEDSKREVET STRATEGI

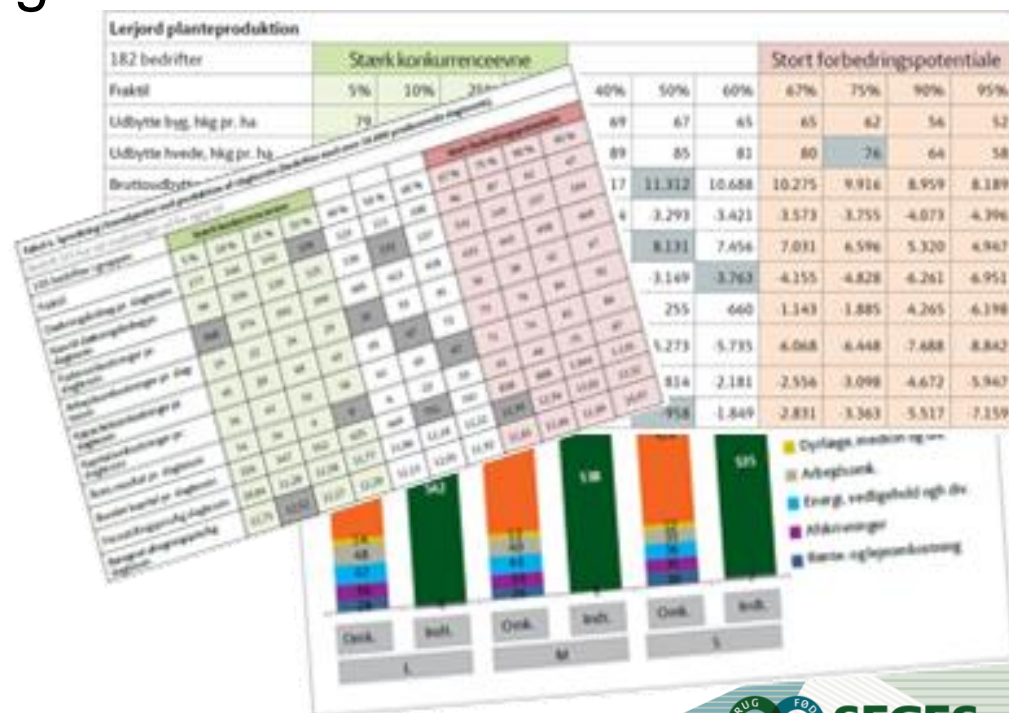
NYE ELEMENTER

- Mere analyse – sæt VR værktøjerne i spil
- Potentialeanalysen – **reelle pains** skal frem i lyset
- Overskuelig strategikort
- Sæt fokus på de svære ting (plenummøderne)
 - Ledelse (f.eks. daglig ledelse kontra virksomhedsleder)
 - Implementering (måske det sværeste)
 - Omverdensanalyse (fælles diskussion, gør det mere handlingsorienteret)
 - Ændre vaner/adfærd (det personlige)

POTENTIALEANALYSE - EN VIGTIG DEL AF DEN INTERNE VIRKSOMHEDSANALYSE

Findes i 4 udgaver

1. Mælkeproduktion – Konventionel
2. Mælkeproduktion - Økologisk
3. Svineproduktion
4. Planteproduktion

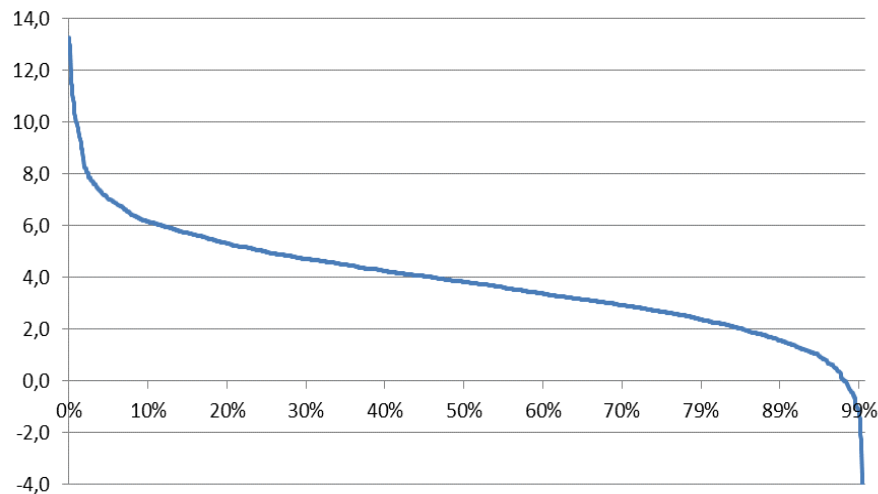

HVAD BESTÅR POTENTIALEANALYSEN AF?

- 12 siders forberedelse, hvor landmanden skal reflektere over sin strategiske konkurrenceevne
- Forberedelsen anvendes på møde 2, hvor halvdelen af plenummødet fokuserer på forståelse og anvendelse af nøgletalsbegreberne
- Analysen består af 3 fokusområder
 1. Afkastningsgraden vist som spredningsanalyse
 2. Fraktılanalyse
 3. Detaljeret opstilling af fremstillingsprisen

AFKASTNINGSGRADEN - ET LANGSIGTET NØGLETAL

Afkastningsgrad

Sidste år	Dine Tal
Resultat af primær drift	
Afkoblet EU-støtte	
Anden indtjening	
Forpagtningsafgift mv.	
Aktiver ultimo	
Afkastningsgrad	

Eksempel
1.289.850
676.808
0
-952.937
41.277.533
2,5 %

FRAKTILANALYSEN

Tabel 1. Konventionel mælkeproduktion, stor race, alle malkesystemer – 467 bedrifter i gruppen

Fraktil	Stærk konkurrenceevne						Stort forbedringspotentiale				
	5 %	10 %	25 %	33 %	40 %	50 %	60 %	67 %	75 %	90 %	95 %
Kg EK mælk pr. årsko leveret	11.052	10.676	10.124	9.915	9.796	9.603	9.384	9.264	9.087	8.624	8.309
Dækningsbidrag pr. årsko	16.401	15.517	14.137	13.697	13.200	12.593	12.068	11.733	11.089	9.632	8.448
Krav til dækningsbidrag pr. årsko	8.925	9.483	10.479	10.880	11.275	11.701	12.104	12.468	13.111	14.440	15.366
Kapacitetsomkostninger pr. årsko	5.072	5.448	6.144	6.369	6.600	6.973	7.381	7.645	7.933	8.819	9.236
Kapitalomkostninger pr. årsko	2.731	3.186	3.801	4.049	4.315	4.619	5.039	5.299	5.544	6.588	7.525
Årets resultat pr. årsko	4.841	3.901	2.380	1.898	1.500	818	260	-193	-985	-2.690	-3.940
Bundet kapital	32.828	38.341	44.494	47.881	50.484	54.911	58.663	61.757	65.076	78.510	86.172
Fremstillingspris pr. kg EK mælk	2,36	2,43	2,59	2,64	2,68	2,75	2,80	2,84	2,93	3,13	3,25

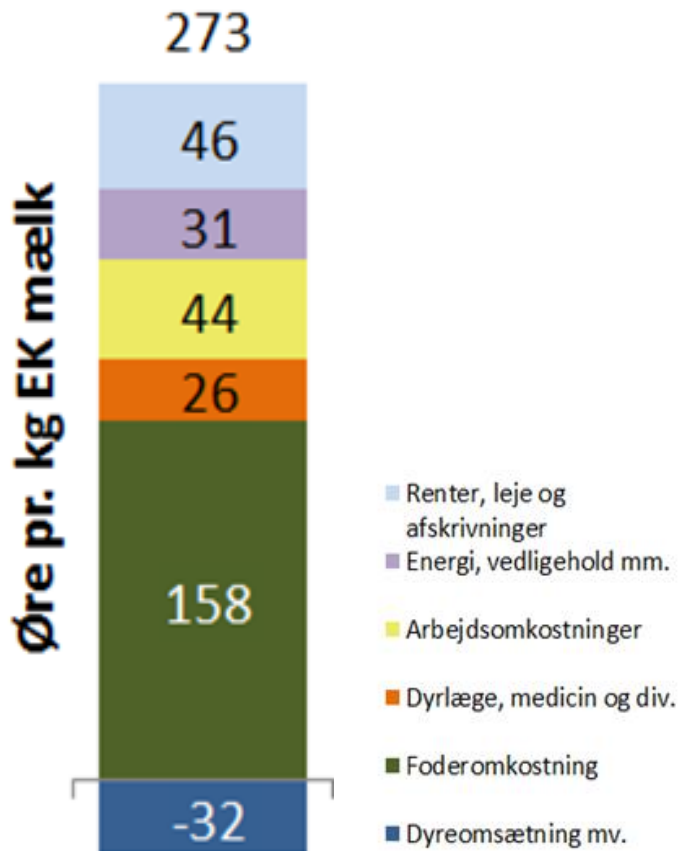
Hvor ser du potentialer for den kommende udvikling af din bedrift - mælkeproduktion?

1.

2.

FREMSTILLINGSPRISEN

- FORSTÅ DEN OG BRUG DEN

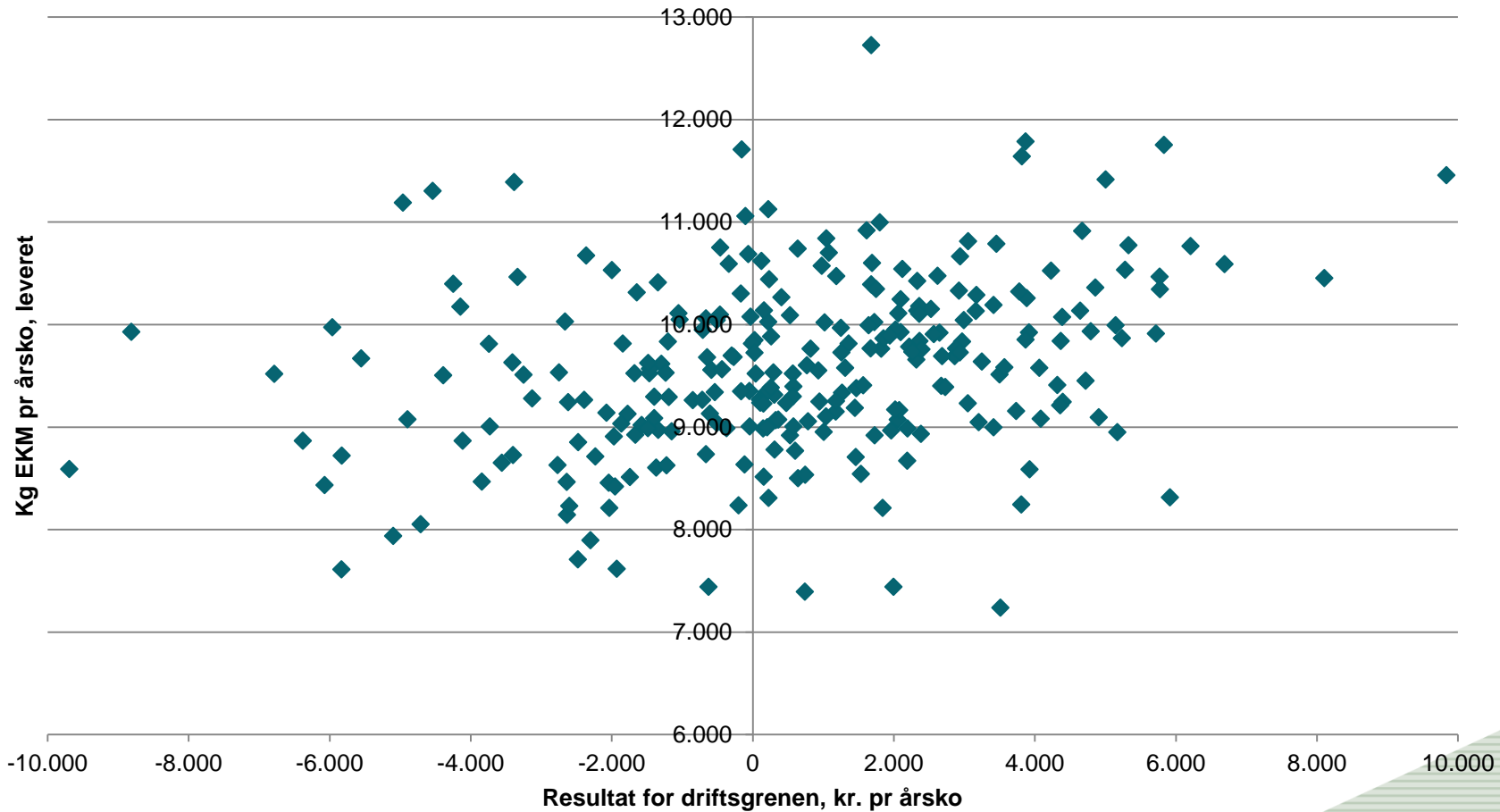

	Eksempel	Mine tal
Dyreomsætning og andre indtægter	-32	
Foderomkostning	158	
Dyrlæge, medicin og div.	26	
Arbejdsomkostninger	44	
Energi, vedligehold mm.	31	
Renter, leje og afskrivninger	46	
Fremstillingspris pr. EKM	273	

HVORFOR FOKUS PÅ NØGLETAL I STRATEGIARBEJDET?

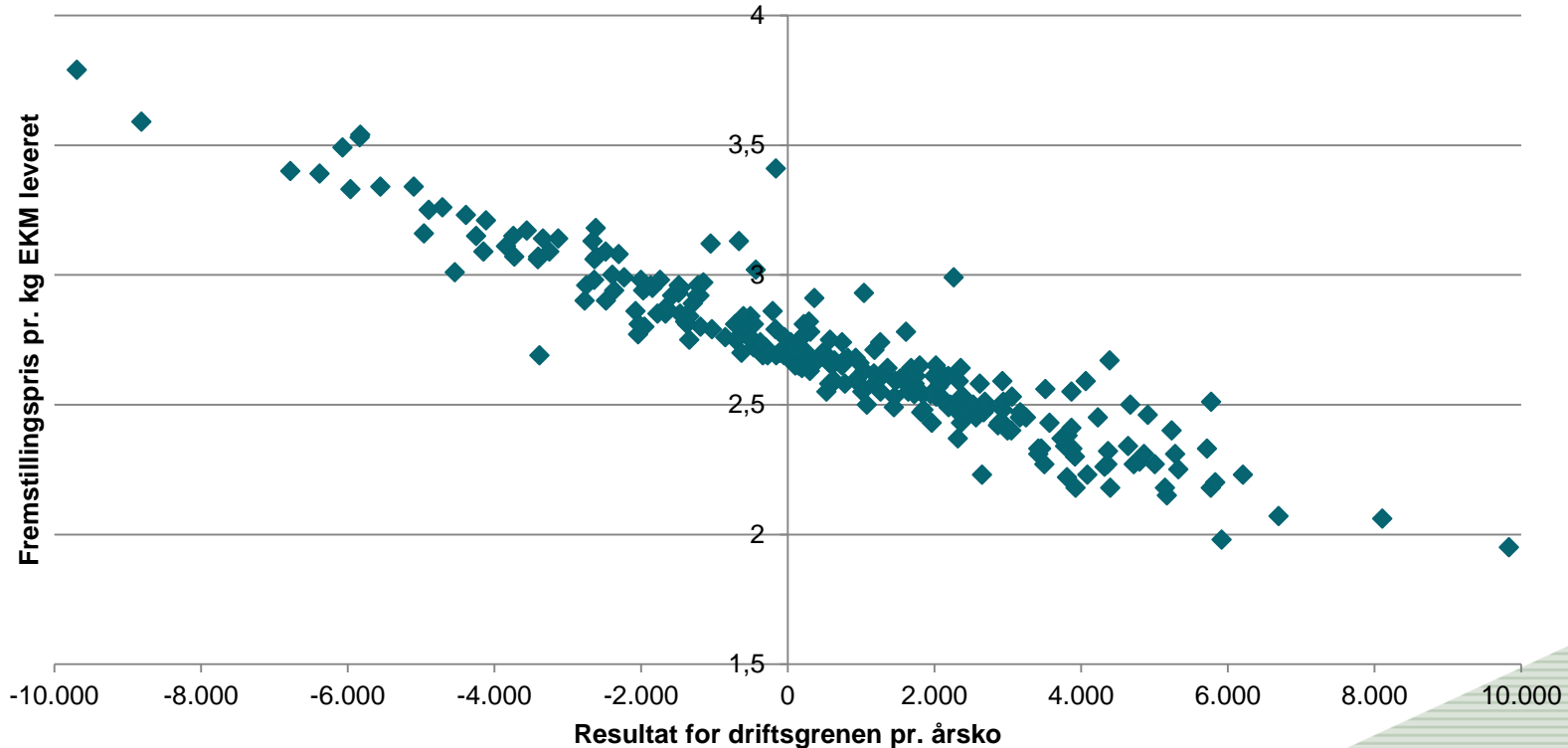
- Udarbejde en strategi, som forholder sig til virksomhedens reelle strategiske forandringsbehov
 - Vi skal forholde os til sagens kerne
- Behov for gode taktiske mål i strategiprocesen
 - Fremstillingsprisen er god af 2 årsager
 1. Den varierer ikke op/ned ved prisudsving på output
 2. Størst sammenhæng med bundlinje

Sammenhæng mellem ydelse og resultat

HVIS FOKUS I STEDET ER PÅ...

Sammenhæng mellem fremstillingspris og resultat

HVORDAN BENYTTES POTENTIALEANALYSEN I STRATEGIPROCESSEN?

- Driftsgrensanalyserne skal udarbejdes før strategiprocesen opstartes
- I skal udfylde potentialeanalysen før første møde, hvor den afleveres som forberedelsesmateriale
- På møde 2 (plenum) diskuteres forståelsen og anvendelsen af de forskellige nøgletal

UGENS RESULTATER

	Plan	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	38	39
Foringer ialt	52	50	67	50	65	53	55	62	62	58	63	60	56	62	61	58	61
Levende fødte ialt	806	898	1224	963	1187	940	956	1111	1123	1026	1085	1053	1033	1115	1098	1003	116
Levende fødte / Kuld	17,5	18,0	18,3	19,3	18,3	17,7	17,9	17,9	18,1	17,7	17,2	17,6	17,1	18,0	17,8	17,2	17,2
Dødfødte ialt	78	116															
Dødfødte / kuld	1,8	2,3															
Døde ialt		72															
% Døde	9 %	8,0															
Levende fødte / gyfte	15,0	14,5															
Solgte																	
Fraværet / kuld	12,0																
Vægt	7,0																
Løbninger ialt	56																
omløbere	3																
Frav. søer ikke løbet																	
Tømrer i forestald	0																
Døde i klimastald	1																
Døde søer	1																

120 bedrifter i gruppen	Stærk konkurrenceevne						Stort forbedringspotentiale					
Fraktil	5 %	10 %	25 %	33 %	40 %	50 %	60 %	67 %	75 %	90 %	95 %	
Producerede smågrise pr. årso	33,4	32,3	31,1	30,4	30,0	29,7	29,1	28,6	27,8	26,5	25,6	
Dækningsbidrag pr. årso	7.014	6.496	5.738	5.563	5.351	5.152	4.802	4.639	4.482	3.817	3.523	
Krav til dækningsbidrag pr. årso	3.535	3.766	4.266	4.440	4.540	4.738	4.870	4.944	5.037	5.532	5.823	
Foderomkostninger pr. årso	5.340	5.771	6.146	6.270	6.364	6.472	6.836	6.952	7.112	7.629	7.953	
Arbejdsomkostninger pr. årso	1.256	1.342	1.485	1.578	1.639	1.721	1.778	1.864	1.936	2.144	2.188	
Kapacitetsomkostninger pr. årso	2.208	2.310	2.613	2.717	2.814	2.945	3.066	3.133	3.267	3.463	3.833	
Kapitalomkostninger pr. årso	1.108	1.236	1.405	1.513	1.572	1.687	1.841	1.933	1.977	2.398	2.656	
Årets resultat pr. årso	2.266	1.905	1.184	892	664	332	124	-13	-213	-918	-1.242	
Bundet kapital pr. årso	6.038	12.106	15.672	17.046	18.058	20.532	21.456	22.441	24.588	29.039	31.099	
Fremstillingspris pr. smågris	348	365	384	393	396	405	415	424	432	465	481	
Beregnet pris pr. smågris	461	455	439	432	428	424	416	412	405	387	376	

BRYD MÅLENE HELT NED TIL STALDKONTORNIVEAU

- Medarbejderne skal også forstå, hvilke nøgletal der er vigtige
- Som eksempel (smågriseproduktion):
 - Fravænnede smågrise pr. kuld
- Her er strategiarket "Virksomhedens mål" en central og vigtig del

Møde 1: Individuelt møde som tager 3 timer på bedriften

VISION - hvad er din drøm?

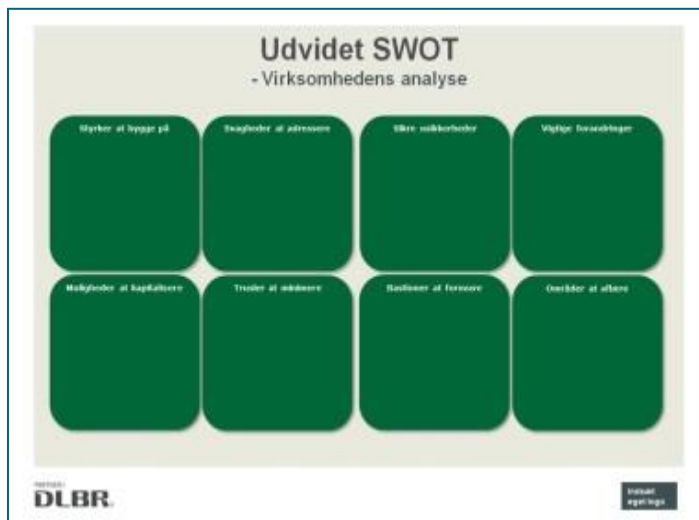
Hvis alt er muligt, hvad har du så opnået om 7 år?
Læg alle begrænsninger bag dig, og beskriv din "vildeste" drøm!

Gennemt:

Hvad er din rolle og din arbejdsituation?

Ansættelse - hvem er de og hvad fortæller de om det sted de er ansat?

En del af Dynamisk Strategi!

Samlet overblik - Virksomhedens potentialer og udfordringer

	Potentialer	Udfordringer
Animalsk produktion		
Planteavl		
Ledelse og kompetencer		
Økonomi		

DLBR

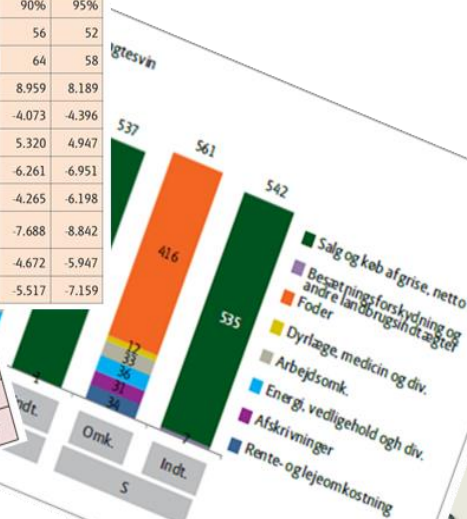
Indsamlet eget logo

Møde 2: Plenummøde bestående af f.eks. 8 landmænd

Lerjord planteproduktion											
182 bedrifter	Stærk konkurrenceevne						Stort forbedringspotentiale				
Fraktil	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Udbytte byg, hkg pr. ha	79	78	73	71	69	67	65	65	62	56	52
Udbytte hvede, hkg pr. ha	105	102	94	92	89	85	80	76	64	58	
Bruttoudbytte, kr. pr. ha	15.759	14.690	13.162	12.559	12.135	11.711	11.287	10.863	9.916	8.959	8.189
Stykomkostninger, kr. pr. ha	-2.136	-2.414	-2.880	-3.346	-3.812	-4.278	-4.744	-5.210	-3.755	-4.073	-4.396
Dækningsbidrag	12.177	11.862	10.282	9.213	8.323	7.433	6.543	5.653	6.596	5.320	4.947
Kapitalomkostninger, kr. pr. ha									-4.828	-6.261	-6.951
Rest til investering									-1.885	-4.265	-6.198

Tabel 6. Spredning i hovedposter ved produktion af slagtesvin (bedrifter med over 10.000 producerede slagtesvin)

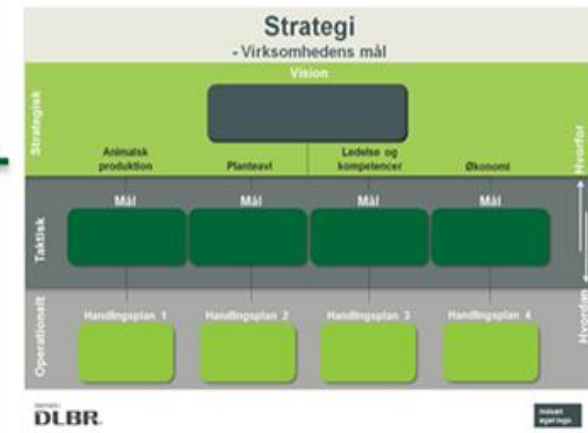
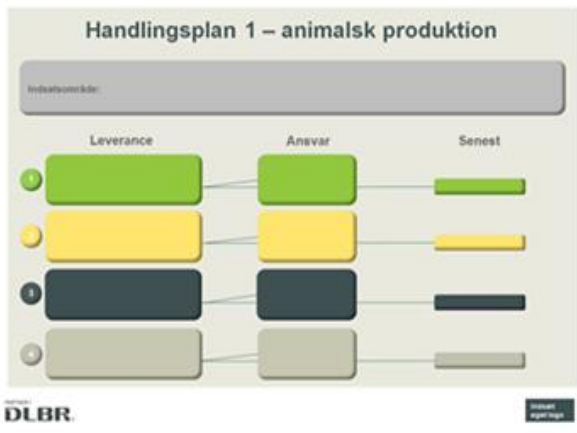
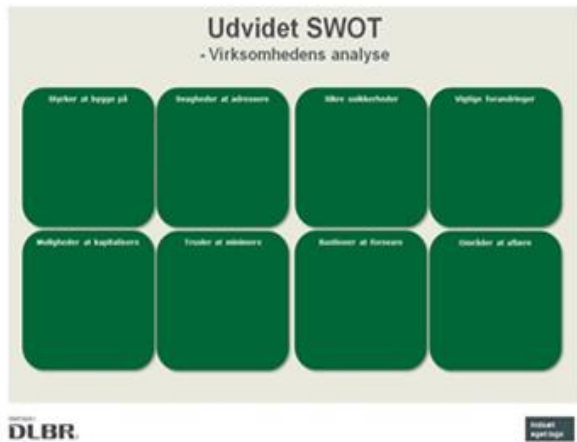
Bedrift 535 har sat mærkeringer ud for egne tal	Stærk konkurrenceevne						Stort forbedringspotentiale					
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%	
103 bedrifter i gruppen												
Fraktil	177	166	142	135	123	111	100	96	87	61	47	
Dækningsbidrag pr. slagtesvin	99	104	120	125	130	132	137	141	145	157	164	
Kravtil dækningsbidrag pr. slagtesvin	368	374	393	399	405	413	418	433	443	458	469	
Foderomkostninger pr. slagtesvin	19	22	26	29	31	33	35	36	38	42	47	
Arbejdsomkostninger pr. slagtesvin	45	50	60	63	65	67	72	73	76	84	92	
Kapacitetsomkostninger pr. slagtesvin	36	43	55	58	61	65	67	71	74	81	86	
Kapitalomkostninger pr. slagtesvin	54	34	9	0	-6	-22	-33	-41	-46	-75	-87	
Årets resultat pr. slagtesvin	226	347	552	625	669	751	797	838	888	1.044	1.135	
Bundet kapital pr. slagtesvin	10,84	11,28	11,58	11,77	11,86	12,10	12,22	12,39	12,56	13,02	13,32	
Fremstillingspris/kg slagtesvin	12,73	12,52	12,27	12,20	12,13	12,01	11,92	11,81	11,66	11,09	10,97	

PEST-analyse

Møde 3: Individuelt møde som tager 3 timer på bedriften

Møde 4: Plenummøde bestående af f.eks. 8 landmænd

Samarbejde
Kommunikation

Daglig ledelse
vs.
virksomhedsledelse

Gør det til et vigtigt delmål at få strategien på plads. Derefter begynder det hårde arbejde.

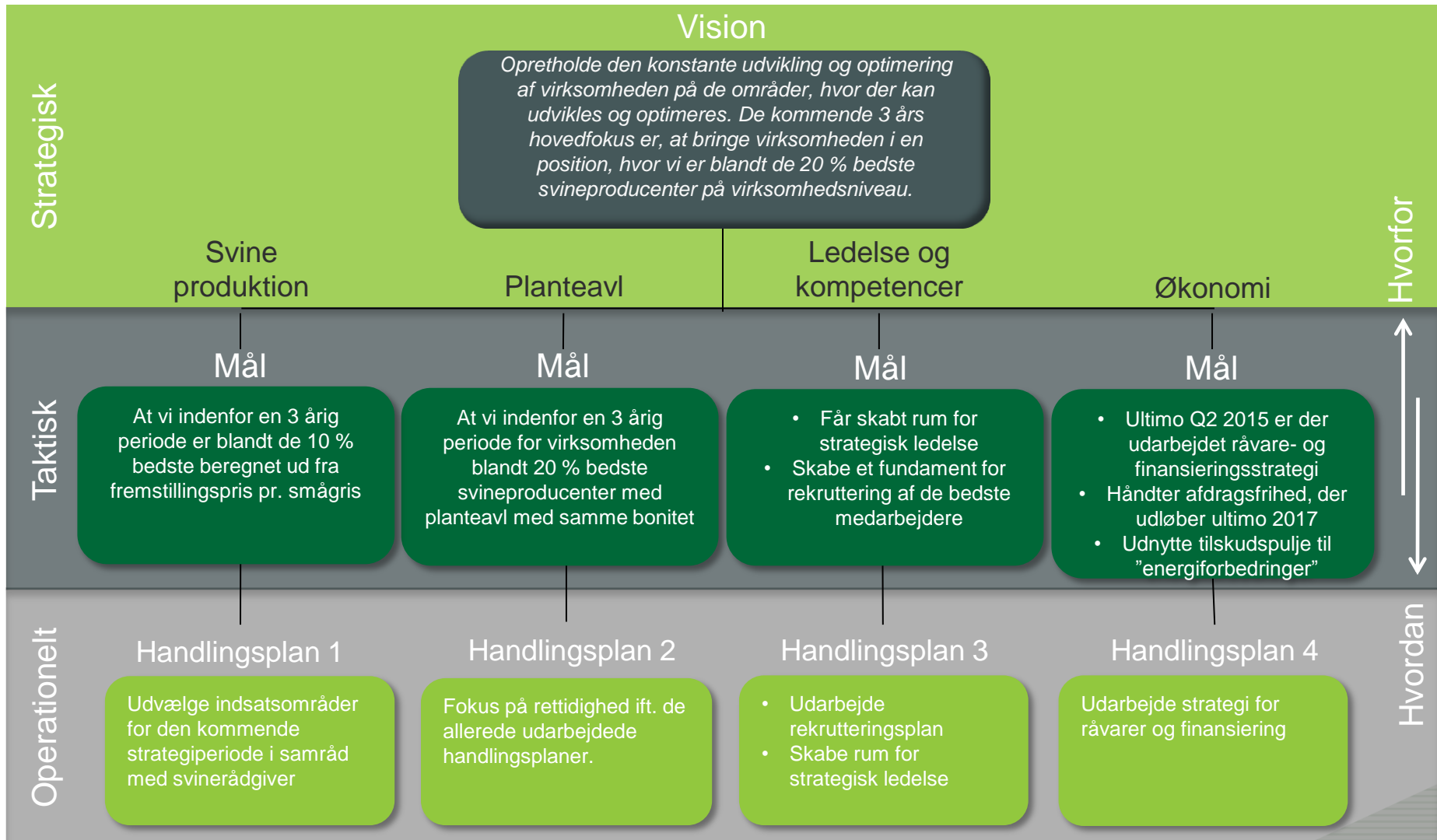

70 % af alle strategier bliver ikke eller kun delvist implementeret og opnår ikke den forventede effekt.

Strategi år 2017

- Virksomhedens mål

Eksempel

ØVELSE - DYNAMISK STRATEGI

- Hvad er forskellen på en strategiafdækning ved en økologisk landmand f.eks. mælkeproducent, set i forhold til en konventionel mælkeproducent?